

د افغانستان د ځايي گمارل

شويو کارکوونکو طرحې

لاندې د راغلي کسانو لپاره

د بڼه راغلاست کڅوره

This publication was withdrawn on 6 November 2013

د افغانستان د ځايي گمارل شويو کارکوونکو طرحو لاندې د افغانستان نه د راغلي کسانو لپاره د ښه راغلاست کڅوره

د ښه راغلاست دا کڅوره پر دغه منظور جوړه شوې ترڅو تاسو وکولای شئ ځانونه په انگلستان کې په ښه شان سره مستقر کړئ او دا د هغو خلکو لپاره پلي کېږي کوم چې د افغانانو د بيا ميشتيدنې او مرستې پاليسي (ARAP) او د پخوانۍ بلاعوضې طرحې (ايکس-گريشيا سکيم) (EGS) تر سيوري لاندې راځي. دا لارښود په عمومي ډول په بریتانیا کې د ژوند کولو په اړه ډیرې گټورې نښې او لارښوونې له ځان سره لري.

په ځينو ځايونو کې دا کڅوره يوازې په انگلستان پورې ځانگړي خدمات ترپوښښ لاندې نيسي - د سکاټلينډ او ويلز په هکله لښکونه د GOV.UK کورپاڼې په ويبپاڼو کې شتون لري. پدې کڅوره کې معلومات د اوسني وخت موجوده وضعيتونه منعکسوي، او دا کڅوره به ترارزوي لاندې ونيول شي. کوم بدلونونه چې په دې کڅورې کې راځي، هغه به د دې کڅورې اوسمهالې تازه نسخې کې منعکس شي.

د بریتانیا د لومړي وزير سربزه

دا زما لپاره د وياړ ځای دی چې لومړنی کس يم چې بریتانیا ته ستاسو د خوراگرم هرکليټوب په ترڅ کې درته ښه راغلاست وایم.

بریتانیا د ټولو هغو افغانانو مندوبه ده چې د بریتانیایي حکومت تر څنګ یې کار کاوه او زموږ د وسله والو ځواکونو تر څنګ یې په افغانستان کې خپل ژوند په خطر کې اچولی و. د انگلستان حکومت سره اوږه په اوږه ودریدو له لارې، تاسو په دغه هڅه کې سختې په شریکه وړغملې. ستاسو ونډه او مرستې په افغانستان کې زموږ د کارونو لپاره په خاص ډول ځانگړې وې.

موږ اخلاقي مکلفیت لرو تر څو هغه خطرونه چې تاسو زغملې وپېژنو، او دا خپله دنده بولو چې تاسو او ستاسو کورنۍ ته په انگلستان کې د خوندي ځای ورکولو له لارې ستاسو هڅې وستایو. موږ ویاړ لرو چې تاسو دا وړاندیز منلی دی او بریتانیا مو خپل کور وگاڼه.

دا کڅوره پر دغه اساس لیکل شوې ترڅو تاسو او ستاسو کورنۍ سره د ځای په ځای کېدو او نوي ژوند په پیل کې مرسته وکړي. دا یوازې سمه او لازمه برېښي چې تاسو ته باید دلته ښه راغلاست وویل شي او دا چې له لومړۍ ورځې څخه تاسو وکولای شئ احساس وکړئ چې دغه هیواد د خپل کور په شان وگڼئ. زه پوهیږم چې په وخت سره به تاسو احساس وکړئ دلته په خپل کور کې یاست، او دا چې په انگلستان کې ژوند به تاسو او ستاسو کورنۍ ته د نویو فرصتونو او افقونو ته د رسېدو زمينې برابرې کړي. زه په دا هم پوهیږم چې تاسو به وغواړئ چې د دې هیواد ژبه، کلتور او دودونه خپل کړئ، او د هغه په تاریخ پوه شئ. ستاسو خونديتوب او د بشپړ او قناعت وړ ژوند کولو حق د دې لارښوونې او د دې وړاندیز له اساسي اصولو څخه دی.

زه ستاسو د خدمت لپاره ستاسو نه د زړه له کومې مننه کوم او تاسو او ستاسو کورنۍ ته په بریتانیا کې د خپل ښه ژوند د پیل لپاره خورا ښې نښې هیلې وړاندې کوم.

سرېزه لخوا د:

بناغلی رابرت جېنریک، د پارلمان غړی، د کور جوړوونې، ټولنو او سیمه ایزو چارو وزیر
او

بناغلی بین والېس، د پارلمان غړی، د دفاع وزیر
اغلی پریټی پټېیل، د پارلمان غړی، د کورنیو چارو وزیر

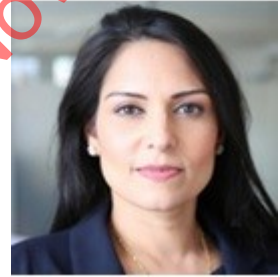
دیموکراسی، بشري حقونو او د قانون حاکمیت ته درناوی د بریتانیا د کورنیو او بهرنیو
سیاستونو او پالیسیو اساس دی.

د نړیوالو ملګرو تر څنګ، بریتانیا په داسې حال کې چې د افغان ملي دفاع او امنیتي ځواکونو
او د افغانستان د دولت له نورو برخو سره په ګډه کار کوي، په افغانستان کې یې د بیاجوړوونې،
ثبات او امنیت د راوستلو لپاره د سرچینو ژمنه وکړه.

حکومت اعتراف کوي چې دا کار په افغانستان کې د ځایي کارکوونکو (LES) د ژمنې او زړورتیا
پرتله، ډیری وختونه په خطرناکو او د ننګونو څخه ډکو حالتونو کې، نه شو ترسره کېدی.

د ځایي کارکوونکو او د هغوی کورنیو ته د ملاتړ چمتو کول دواړه د دې حکومت او د بریتانیا
لپاره لومړیتوب لري. مور هغو خلکو ته د خپل اخلاقي مکلفیت ادا کولو ته ژمن یو چې دې
هیواد ته یې خدمت کړی.

له همدې امله مور د دغه مناسب ملاتړ وړاندیز چمتو کولو تر څو د اوسنیو او پخوانیو ځایي
کارکوونکو خدمت ته درناوی ورکړي، هغه کسانو ته چې په افغانستان کې د بریتانوي ځواکونو
او بریتانوي حکومت لپاره یې کار کاوه - داسې ملاتړ چې د هغه کارونو چې دوی ترسره کړي او د له هغو کارونو سره د تړلي
خطرونو ښکارندوي وي.

هغه ځایي کارکوونکي چې دا غوره کړي چې بریتانیا ته د استوګنې لپاره راشي کولای شي د خپلو کورنیو سره دا کار وکړي. د
یوې مودې نه وروسته تاسو به وکولای شئ چې په بریتانیا کې د دایمي استوګنې لپاره غوښتنه ورکړئ. دا پدې مانا ده چې
هر څومره ژر چې راورسیرئ، تاسو کولای شئ دلته د خپل ژوند او راتلونکي جوړولو لپاره د بنسټ ایښودو لړۍ پیل کړئ.

پدې لارښود کې ستاسو لپاره د ملاتړې کڅوړې په هکله معلومات او هڅې ته د لاسرسۍ د څرنګوالي په اړه ګټور معلومات شامل
دي. پدې کې د هستوګنې، کارموندنې او روغتيايي خدماتو او تعلیم ته د لاسرسۍ په اړه معلومات شامل دي.

په دغه لارښود کې د معلوماتو موخه داده چې ستاسو لپاره د پیل ګټور ټکي وي - ستاسو په سیمه کې د ځانګړي خدماتو په
اړه نور تفصیلي مشورې به زموږ د ښه راغلاست مرکزونو، سیمه ییز شوراګانو او مدني ټولنو له لارې هم شتون ولري.

مور درک کولای شو چې تاسو د خپل هیواد په پرېښودو کې به له ډېرو ستونزو او پیچلتیاو سره مخ شوي یئ او مور غواړو
چې د دغه فرصت نه په ګټه اخیستلو سره ووايو چې مور به بهخپل توان کې هر څه وکړو ترڅو دا ډاډ ترلاسه کړو چې تاسو
وکولای شئ په بریتانیا کې له موجودو فرصتونو څخه چې ستاسو لپاره شتون لري پوره ګټه پورته کړي.

مور له تاسو څخه ستاسو د خدمتونو لپاره ژوره مننه کوو او غواړو چې تاسو بریتانیا ته په راتلو تود ښه راغلاست ووايو.
مور هیله لرو چې د وخت په تېرېدو سره به بریتانیا تاسو ته د کور په څیر احساس درکړي او تاسو به خپل ژوند دلته په
خپله ټولنه کې له ژور ټولنپالنې احساس سره وکړئ.

مینه‌ځانگه

- ۱: د افغانستان د ځایي گمارل شویو کارکوونکو طرحو لاندې بریتانیا ته رارسیدل 5
- ۲: په بریتانیا کې ژوند 7
- دنده یا استخدام 14
- ۴: د سوداگری پیل کول 18
- ۵: د هستوگنې ځای او خدمتونه 22
- ۶: روغتیایي پاملرنه 24
- ۷: تعلیم ته لاسرسی 27
- ۹: قانوني حقونه او مسؤلیتونه 32
- ۱۰: په تبعیض عمل کول: 33
- ضمیمه الف: د خپل کور پیرودل 34
- ضمیمه ب: په بریتانیا کې د ماشومانو لپاره د ښوونځي د ځای ترلاسه کولو لپاره معلومات 37

This publication was withdrawn on 6 November 2023

۱: د افغانستان د ځايي گمارل شويو کارکونکو طرحو لاندې بریتانیا ته رارسیدل

د بریتانیا حکومت، په افغانستان کې له ۲۰۱۳ کال راهیسې د اوسنیو او پخوانیو ځايي گمارل شوو کارکونکو (LES) د ځای په ځای کولو یا نورو مرستو د وړاندې کولو لپاره یوه طرحه په لاره اچولې وه. د افغانانو د بیا میشتیدنې او مرستې پالیسي (ARAP) او پخوانۍ بلاعوضې طرحې - ګریشیا سکیم (EGS) تر سیوري لاندې، بریالي غوښتونکي او د هغوی وړ او مستحق اړوندي کسان به د بریتانیا ویزه ترلاسه کړي چې د ۵ کالو مودې لپاره به بریتانیا ته د داخلېدو اجازه ورکوي، د دې فرصت سره چې د دې پنځه کلني دورې په پای کې به دناټاکلي مودې پاتې کیدو او اوسېدو د اجازه لپاره غوښتنه وکړي.

ستاسو حالت

که چېرې تاسو د ARAP یا EGS تر طرحو لاندې بریتانیا ته د کډوالۍ او ځای پر ځای کیدنې غوښتنلیک په بریالیتوب سر ته رسولی وي:

- تاسو او ستاسو د کورنۍ وړ او مستحق غړي به د دې وړتیا ولری چې بریتانیا ته د اوسېدو لپاره راشی، په عملي ډول په هر ظرفیت زده کړې او کار وکړی، او د تابعیت اخیستو په لورې به روان یاست.
- په بریتانیا کې تر پنځه کالو وروسته، تاسو او ستاسو د کورنۍ غړي به وکولای شئ د تل مېشتېدنې او اوسیدو لپاره غوښتنلیک وړاندې کړی، او له هغه څخه دولس میاشتې وروسته د تابعیت اخیستو وړتیا ولری. دا شرط نه دی چې پدې ټوله موده کې په بریتانیا کې پاتې شئ، او تاسو کولای شئ د بریتانیا څخه بهر سفر وکړی.
- تاسو به عامه خدماتو ته لاسرسی ومومی، د مثال په توګه روغتیا ته پاملرنه او ښوونه او روزنه.
- تاسو به د عامه مرستو د اخیستو وړتیا ولری کله چې تاسو د کار او تقاعد د څانګې لخوا ټاکل شوي د هستوګنې معمولي ازموینه پوره کړی. دا کېدی شي تر ۳ میاشتو پورې وخت ونیسي، نو پدې موده کې به ستاسو ملاتړ د ځايي چارواکو لخوا کېږي.

د بریتانیا د تابعیت لپاره د غوښتنلیک په اړه د معلوماتو لپاره او په بریتانیا کې د ژوند کولو د اړخونو لارښود لپاره، لکه رایه ورکولو ته د ثبت کولو په شمول، مهرباني وکړئ دلته

وګورئ: <https://www.gov.uk/browse/citizenship/citizenship>

رارسیدل

بریتانیا ته د رارسیدو پر مهال به تاسو ته د استوګنې بایومیتریک جواز (BRP) درکړل شي. دا جوازونه به په بریتانیا کې ستاسو د اوسېدو د حق سند برابر کړي او تاسو ته وړتیا درکړي چې خپله هويت تصدیق کړی، چې په بریتانیا کې د بانګي حساب د پرانیستلو پرمهال به اړین وي.

ستاسو BRP کې به شامل وي:

- ستاسو نوم، د زیږون ځای او نیټه
  - ستاسو د ګوتو نښې او ستاسو د مخ یو عکس (دا ستاسو بایومیتریک معلومات دي)
  - ستاسو د کډوالۍ وضعیت او ستاسو د اوسیدو هر ډول شرایط
  - دا چې آیا تاسو کولای شئ عامه مالي سرچېنو ته لاسرسی ولری، د مثال په توګه مرستې او روغتیايي خدمتونه
- مهرباني وکړئ دا مهم سند خوندي وساتئ ځکه دا په بریتانیا کې ستاسو د قانوني وضعیت ثبوت دی او ښیي چې تاسو به د څومره مودې لپاره په بریتانیا کې پاتې شئ. که چېرې تاسو د بریتانیا څخه بهر سفر کوئ، تاسو باید ډاډ ترلاسه کړئ چې د استوګنې بایومیتریک جواز له ځان سره ولری.

د قرنطین اداره شوی هوټل

د جون په مياشت کې، کويډ-۱۹ ته دغبرگون په توګه، افغانستان د يو داسې هيواد په توګه ليست شو چې که چيرې هر څوک له هغه هيواد څخه سفر کوي، هغه اړتيا لري چې د قرنطين اداره شوي هوتل ته لاړ شي، چې د بریتانیا د حکومت لخوا تنظيم شوی دی.

په داسې حال کې چې دا شرط لا په ځای پاتې دی، بریتانیا ته د رارسيدو سره، تاسو به د خپلې کورنۍ سره د قرنطين اداره شوي هوتل ته لاړ شئ. تاسو ته به حلال خواره او مجهز تشنابونه درکړل شي، او که تاسو د غوټکيو او کوچنيو ماشومانو سره یاست، نو د دوی اړتياوې به هم پوره شي. هره خونه د تلویزیون او انټرنیټ آسانتیاوې لري. تاسو کولای شئ پدې موده کې د کالو مینځلو خدمت هم ترلاسه او سرته یې ورسوئ. مهرباني وکړئ په یاد ولرئ چې په عامه ودانیو کې دسګرټ څکولو اجازه نشته.

دا په رښتیني ډول ډیره مهمه ده چې تاسو پدې موده کې د مخ پوښونکي (ماسک) واغوندئ کله چې تاسو هوتل ته ننوځئ او کله چې خپلې خونې څخه بهر وځئ. د هوتل کارکونکو به په منظم ډول د کوويډ-۱۹ لپاره ازموینه کېږي او ټول وخت به ماسک اغوندي.

ځایي چارواکي

وروسته له دې چې تاسې قرنطين هوتل کې خپله استوګنه پای ته ورسوئ، تاسو به ځایي چارواکو ته ولېږدول شئ، چې په بریتانیا کې ستاسو د لومړيو دولسو میاشتو په اوږدو کې ستاسو او تاسو پورې تړلي کسانو مرسته وکړي. ځایي چارواکي د بریتانیا د یوې ځانګړې سیمې سیمه ایز اداره کوونکي دي او د ځایي عامه خدمتونو او تاسیساتو مسؤلیت لري.

د ARAP/EGS د طرحو د یوې برخې په توګه، ځایي چارواکي به تاسو سره په بریتانیا کې ستاسو د مېشتولو او د نوي ژوند په پیل کولو کې مرسته وکړي، او تاسو ته د کارموندنې، فلاحي مرستو، هستوګنځي، روغتیا او زده کړې په شمول د مشورو او مرستو پنډه کی درکوي. دوی به تاسو سره مرسته وکړي تر څو تاسو:

- د خپل ځایي عمومي معالج ډاکټر (GP) سره ځانونه راجسټر کړئ، چې د طبي مشورو په ګډون، ډیری روغتیايي خدمتونه چمتو کوي.
- د خپل ځایي جاب سنټر پلس (د دندې د موندلو اداره) سره ځانونه راجسټر کړئ، چې دا اداره کولای شي تاسو سره په بریتانیا کې د دندې موندلو په اړه مرسته وکړي او کولای شي چې تاسو ته د ملي بیمې شمېره چمتو کړي.
- د ښوونځي عمر لرونکو ماشومانو لپاره چې کیدی شي تاسو یې په بریتانیا کې له ځان سره ولرئ، په ښوونځي کې ځایونو ترلاسه کړئ.
- ځایي چارواکي به تاسو ته هستوګنځي هم برابر کړي. د هوتل تر پرېښودو وروسته، کیدی شي چې ستاسو اوږدمهاله هستوګنځي چمتو نه وي. که دا پېښ شي، پداسې حال کې چې ستاسو هستوګنځي به چمتو کېږي، تاسو ته به لنډمهاله هستوګنځي درکړل شي. ټول کورونه په بشپړ ډول مجهز او مفروش دي.

۲: په بریتانیا کې ژوند

نفوس

بریتانیا داسې هیواد دی چې آزادی، زغم او دوه اړخیز درناوي ته ژمن دی، چیرې چې د هر شالید وګړي یوځای سره ژوند او کار کوي. کابو ۶۶ میلیونه وګړي په بریتانیا کې ژوند کوي. د بریتانیا ځینې سیمې په ځانګړي توګه لوی ښارونه د نورو په پرتله خورا متنوع دي. په ۲۰۱۱ کال کې، د وروستي سرشمېرنې په وخت کې، د نفوس ۱۴ سلنې څخه ډیر خلک ځانونه د سپین پوستو څخه پرته د نورو توکمیزو ډلو په توګه پیژندلي. سرشمېرنه سرکال په بریتانیا کې ترسره کېږي: <https://census.gov.uk/>

د اوسېدو ځای غوره کول

د ARAP/EGS پروګرام لاندې تاسو به په بریتانیا کې د ځایي چارواکو تر کنټرول لاندې سیمو کې ځای په ځای شئ او د دولس میاشتو لپاره به تاسو ته هستوګنځای او نورې مرستې درکړل شي. تاسو د بریتانیا په هره سیمه کې د ژوند کولو مستحق یاست او کیدونې ده تاسو وغواړئ خپل هستوګنځای بدل کړئ، خو که تاسو غوره وګنله خپل ځای بدل کړئ نو بیا به تاسو نور د ځایي چارواکو لخوا ملاتړ ونلری. په بریتانیا کې د خپل هستوګنځای د پیلو یا د کور کرایه کولو په اړه د نورو مشورو لپاره، مهرباني وکړئ ۵ څپرکي (هستوګنځای او خدمتونه) وګورئ:

په بریتانیا کې بیلابیلې سیمې شتون لري چې خورا په زړه پورې صنعتونه او ځواک لري - تاسو کولای شئ په لاندې ډول لینکونو کې په دې اړه نور معلومات ولولئ:

<https://www.midlandengine.org/> یا <https://northernpowerhouse.gov.uk/>

په هره سیمه کې د اړینو مهارتونو پوهیدو لپاره تاسو کولای شئ د هغې سیمې چې تاسو ورسره علاقه لرئ د مهارتونو مشورتي بینل ویب پاڼه وګورئ:

<https://www.gov.uk/government/publications/skills-advisory-panels/skills-advisory-panels-list>

کله چې بریتانیا ته کډه کوئ او تعلیم ستاسو د کورنۍ لپاره مهمه ستونزه وي، مهرباني وکړئ د معلوماتو لپاره اووم فصل او د ب ضمیمې ته مراجعه وکړئ.

هوا

بریتانیا د خپلې هوا د تنوع او ژر ژر بدلون لپاره ښه پیژندل شوې ده. د اتلانتیک سمندر په څنډه د هغې په نسبي ډول تودو اوبو سره موقعیت، او د اروپا د وچې د اصلي ځمکې د نږدېوالي اغیز په دې کې لوی رول لوبوي. په توپوګرافي او په نسبي ډول په لنډو واټنونو کې د ځمکې په استعمال کې بدلونونه، اوږد ساحل او د زیات شمیر ټاپوګانو سره یوځای، ټول د هوا تنوع او ژر بدلون ته زمینه برابروي.

په ټوله کې، په بریتانیا کې د لویدیځو او شمالي سیمو په پرتله ختیځې او سویلي سیمې وچې، تودې، لمريزې دي او لږ بادونه لري. همدارنګه، د هوا دا مناسب شرایط معمولا د مني او ژمي په پرتله په سپرلي او دوبي کې ډیر ځله پېښیږي. خو دا په هیڅ معنی ټول حالتونه نه دي، او د هوا پیژندنې اداره (میت آفس) وپیاوړه کړې چې د اقلیم ټول توضیحات شتون لري چې په سیمه کې د موسم او موسمي توپرونو خورا مهم توضیحات په ډیر تفصیل وړاندې کوي: د بریتانیا سیمه ییز اقلیمونه - میت آفس

د عبادت ځایونه

په بریتانیا کې عیسویت، د ۳۳.۲ میلیونو خلکو سره تر ټولو لوی دین دی (د نفوس ۵۹٪). دوهم لوی دین د ۲.۷ میلیونو وګړو په لرلو اسلام دی (د نفوس ۵٪). د بریتانیا د نفوسو قابو څلورمه برخه د هیڅ دین پیروي نه کوي.

بریتانیا د ډیرو عقیدو ټولنه ده او په لویو ښارګوټو او ښارونو کې جوماتونه، کلیساګانې، د یهودانو عبادت ځایونه، معبدونه او نور د عبادت ځایونه شتون لري. بریتانیا ته ډیری نوو راغلیو کسانو دا وموندله چې دوی سره د خپلو عبادت ځایونو له لارې ملاتړ او مرسته کېږي او داسې ملګري یې موندلي چې له دوی سره یې دلته د بلدیلو او تطابق په اړه مرسته کړې او دوی ته یې د ښه راغلاست احساس ورکړی دی. دلته د بریتانیا لپاره د انټرفیت (د مذاهبو مینځ کې د تفاهم) شبکې په څېر ډلې هم شتون لري <https://www.interfaith.org.uk/> چې کېدی شي تاسو سره مرسته وکړي تر څو د عبادت ځای ومومئ لکه سیمه ییزه کلیسا، جومات یا د بودایانو معبد.

ژبې

بریتانیا، د بریتانوي انګلیسي املا کاروي، چې د امریکايي انګلیسي سره یو څه توپیر لري. په ټوله بریتانیا کې ډیرې بېلابېلې سیمه ییزې لهجې شتون لري. انګلیسي د بریتانیا په ټولو سیمو او برخو کې ویل کېږي. ویلش هم په پراخه کچه په ویلز کې کارول کېږي او تدریس کېږي او نورې پیژندل شوې سیمه ییزې ژبې هم شتون لري لکه سکاټس ګیلیک، سکاټس، آیرش/ګیلیک او کورنیش.

د اونی اخپرې ورځې او عامه رخصتې

د بریتانیا د اونی اخپرې ورځې د شنبې او یکشنبې ورځې دي چې ډیری دفترونه ترې وي. بانکونه او پوستي دفترونه معمولا له دوشنبې تر جمعي او د شنبې په سهار خلاص وي، مګر د شنبې ماسپښین او یکشنبې په ورځ ترې وي. خو بیا هم، ډیری دوکانونه او رستورانونه د شنبې په ورځ او تر ډیره د یکشنبې په ورځ خلاص پاتې کېږي.

د کال په اوږدو کې یو شمیر عامه رخصتې شتون لري: <https://www.gov.uk/bank-holidays>. ځینې یې په ټوله بریتانیا کې پلي کېږي او ځینې یې په انګلستان، ویلز او سکاټلینډ پورې ځانګړې دي. چې په کې ډیری کاروباري چارې بندېږي، مګر دکانونه، رستورانونه او د تفریح ځایونه معمولا خلاص پاتې کېږي.

کلتور

د کال په جریان کې د هنر، موسیقي او کلتوري نندارې او جشنونه شتون لري، لکه په لندن کې د ناټینګ هیل کارنیوال او په سکاټلینډ کې د اډینبرا فستیوال. کریسمس او ایسټر د عیسویانو اصلي لمانځنې دي، او د مختلفو مذهبونو دودونه او رواجونه هم شتون لري، لکه اختر (د مسلمانانو)، دیوالي (د هندوانو) او هینوکا (د یهودیانو) دودونه دي، چې په بریتانیا کې د ټولو ترمینځ په پراخه کچه پیژندل شوي او لمانځل کېږي.

بریتانیا د یو شمیر عالی موزیمونو او هنري گالریو کور دی - چې ډیری یې د لیدو لپاره وړیا دي - د موسیقي ځایونه او تیاترونه. د ښارونو څخه بهر ښکلي کلیوالي سیمې او ډیرې کلاگانې، تاریخي کورونه، پارکونه او باغونه شتون لري.

- **وزیت بریتند** د لوی بریتانیا د سیاحت رسمي ویب پاڼه ده چې د بریتانیا د هنرونو، کلتور، بیروني فعالیتونو او نورو څخه د خوند اخیستلو فرصتونو کتنې ته وړاندې کوي.
- **نشنل ټرسټ**. یو ملي خیریه بنسټ دی چې د طبیعت، ښکلا او تاریخ څارنه کوي تر څو ملت ترینه خوند واخلي. دوی په مایلونو اوږد ساحل، ځنگلونو، کلیوالي ساحو او په سلگونو تاریخي ودانیو، باغونو او په ټول بریتانیا کې قیمتي توکو ته پاملرنه او څارنه کوي.
- **بی بی سی بریتیش هیستوری** - د اوږدې زمانې راهیسې د بریتانیا تاریخ ته یوه عمومي کتنه.

ستاسو ځایي گاونډ

ستاسو ځایي ساحه کې ښایي یو لږځایي تاسیسات او آسانتیاوې ولري. لوی ښارونه او ښارگوټي به یو سیمه ییز پوستي دفتر، درملتون، سوپر مارکیټونه او د خواړو پلورنځي ولري چې په کې د زیاتو سلیکو اړتیاوې پوره کيږي. حلال خواړه په لوی ښارونو او یو شمیر کوچني ښارونو کې چیرته چې د مسلمانانو ټولنه شتون لري، په آسانی سره موندل کيږي. په ټول هیواد کې بیلابیل حلال رستورانونه او د خواړو پلورنځي شتون لري. ستاسو سیمه ییز گاونډ کیدی شي د تفریح مرکز یا جمنازیم ولري چیرې چې تاسو سپورټ یا تمرین کولای شئ، ځایي پارکونه او کتابتونونه چې تاسو کولای شئ کتابونه ترې پور واخلي او انټرنیټ ته لاسرسی ومومئ که تاسو یې په کور کې نه لرئ. جوماتونه، گوردوارې، معبدونه او کلیساګانې هم په سیمه ییز گاونډ کې د عبادت ځایونو قوي سببې جوړوي. کتابتونونه او پارکونه د هر چا لپاره وړیا دي او د تفریح مرکزونه اکثرا د کارولو لپاره ارزانه دي.

داوطلبې (رضاکاري)

داوطلبانه کار د نوو خلکو سره د لیدلو، ملاقات کولو او د خپلې سیمې په اړه د زده کړې یوه غوره لاره ده. دا کیدی شي یوه خیریه موسسه، داوطلبانه سازمان یا د مالي مرستو د راټولولو اداره یا قانوني بنسټ وي. د داوطلبې په اړه د نورو معلوماتو لپاره، دا ویب پاڼه وگورئ: <https://www.ncvo.org.uk/> او یا د کوید-۱۹ د واکسین د رضاکارانو لپاره له <https://nhsvolunteerresponders.org.uk/> څخه لیدنه وکړئ.

سیاسي سیستم

د بریتانیا اصلي ارزښتونو کې دموکراسي، د قانون حاکمیت، درناوی، زغم او شخصي آزادي شامل دي.

د بریتانیا سیاسي سیستم د اساسي قانون له مخې د پاچاهي دولت واکمني او پارلماني ډیموکراسي ده. د پاچاهي واکمنه - ملکه الیزبیت دوهمه - د دولت مشره ده، خو قدرت په ډیموکراتیکه توګه ټاکل شوې پارلمان سره دی. لومړی وزیر د حکومت مشري کوي. حکومت معمولا د تر ټولو لوی سیاسي ګوند لخوا رامینځته کيږي چې د بریتانیا پارلمان ته د آزادو او عادلانه ټاکنو له لارې ټاکل کيږي.

د قانون جوړولو ځواک **د پارلمان په دوو مجلسونو** - ولسی جرګه (هاوس آف کامنز) او مشرانو جرګه (هاوس آف لارډز) سره ده. د ولسي جرګې مجلس (هاوس آف کامنز) له ۶۵۰ جغرافیوي انتخاباتي حوزو د نماینده گانو (د پارلمان غړو یا MPs) څخه جوړ دی، چې په هرو پنځو کلونو کې د عامو خلکو لخوا ټاکل کيږي. د مشرانو جرګه (هاوس آف لارډز) د ګمارل شویو غړو څخه جوړ شوې دی.

سکاټلینډ او ویلز هم هر یو خپل خپل حکومتونه لري، او پداسې حال کې چې د دوی مسؤلیتونه توپیر لري، په عموم کې دوی د داسې مسئلو لکه د روغتیا پاملرنې او تعلیم مسؤلیت لري.

تاسو د دې لینکونو له لارې پدې ملتونو کې د خدماتو په اړه نور معلومات ترلاسه کولای شئ:

سکاټلینډ: <https://www.scotland.org/live-in-scotland/moving-to-scotland#/welcome>

ویلز: <https://gov.wales/>

د رايي ورکولو لپاره ځان ثبت کړئ

تاسو کولای شئ نور معلومات، چې څنگه د رايي ورکولو لپاره ځان ثبت کړئ دلته پيدا کړئ
<https://www.gov.uk/register-to-vote>. ستاسو ځايي د پارلمان استازی د بریتانیا د پارلمان په ویب پاڼه کې په
دې پته لیست شوی دی: <https://members.parliament.uk/members/Commons>

محلي حکومت

په بریتانیا کې، محلي حکومت په څرگندو او ټاکل شویو ساحو کې د خلکو او کاروبارونو لپاره د یو شمېر حیاتي خدماتو مسئولیت لري. د دوی له جملې څخه ښه پیژندل شوې دندې ټولنیزه پاملرنه، ښوونځي، هستوګنځي او پلان جوړول او د فاضله توکو راټولول دي، مګر ځینې هم لږ پیژندل شوي خدمتونه د جوازونو ورکول، د کاروبار ملاتړ، د ثبتولو خدمتونو او د حشراتو کنټرول دي.

سیمه ییز چارواکي د یو شمیر سرچینو څخه مالي لګښت ترلاسه کوي، پشمول د دولتي بسپنو او مرستو، کونسل ټکس (د ښاروالۍ مالیه) او فیسونه او لګښتونه. کونسل ټکس هر کال د انفرادي سیمه ییز چارواکي لخوا ټاکل کېږي، او هره هغه کورنی چې ټکس تأدیه کوي د هغوی د کور په ارزښت او د هغوی په عاید پورې اړه لري. ښايي ځینې معافیتونه پلي شي؛ په دې اړه نور معلومات په دې ویب پاڼه کې موندل کیدی شي: <https://www.gov.uk/council-tax>

کونسلران یا د محلی شورا غړي د ځايي خلکو استازیتوب او له هغوی او شریکانو سره لکه ځايي کاروباري او نورو سازمانونو سره د دې لپاره کار کوي چې په محلي لومړیتوبونو توافق ته ورسېږي او پر مخ یې بوزي. پریکړې د کونسل د دايمي کارمندانو او د کونسل د افسرانو لخوا پلي کېږي. تاسو کولای شئ هم د خپل کونسل د شورا سره اړیکه ونیسئ که تاسو کومه سیمه ییزه مسئله لرئ او احساس کوئ چې دوی کولای شي ستاسو په استازیتوب یې راپورته کړي: <https://www.gov.uk/find-your-local-councillors>

د خپل کونسل د محلي شورا د موندلو د څرنګوالي په اړه نور زیات معلومات دلته د لاسرسي وړ دي:

<https://www.gov.uk/find-local-council>

په بریتانیا کې قانون

قانون ته درناوی په بریتانیا کې خورا مهم دی او هر څوک باید د قانون اطاعت وکړي. که تاسو قانون مات کړئ، نو تعقیب به شئ او پایلې به ولري. تاسو به یا جریمه شئ یا به زندان ته لاړ شئ.

په بریتانیا کې قانون په هر چا پلي کېږي. د دوسي په اړه فیصله د قاضیانو لخوا د قانون په محکمه کې کېږي. په هر حالت کې له دواړو خواوو سره عادلانه چلند کېږي. د هر سرې نمایندګي د هغه د وکیل لخوا سر ته رسېږي.

په بریتانیا کې دوه ډوله قانون شتون لري:

- مدني قانون، چې د خلکو تر منځ شخړې هواروي
- جرمي قانون، چې جرم او جزا احتوا کوي

دواړه هغه څه اداره کوي چې تاسو یې په بریتانیا کې کولای شئ او یا یې نه شئ کولای.

ځینې ځانګړي قوانین د انګلستان، ویلز، او سکاټلینډ ترمینځ توپیر لري.

پولیس او دهغوی دندې:

پولیس د دې لپاره دي چې د خلکو، هغوی د حقونو او د قانون ساتنه وکړي. پولیس د مرستې او همکارۍ لپاره شتون لري او تاسو باید هغوی ته د ورتلو څخه ویره ونلری که چېرې تاسو د جرم قرباني یاست، ویئ چې جرم د پېښېدو په حالت کې دی، او یا د عمومي مرستې لپاره، مثلاً که تاسو ورک یاست.

که تاسو د جرم پېښېدو له امله پولیسو ته اړتیا لرئ، نو تاسو باید لاندېني ټیلیفون شمېرو ته زنگ ووهئ:

۹۹۹ - دا هغه شمیره ده چې زنگ ورته ووهئ که چیرې تاسو په اضطراري حالت کې یاست، د مثال په توګه که تاسو د برید قرباني یاست یا وینئ چې یو جرم ترسره کیدو په حال کې دی. کله چې تاسو زنگ ووهئ، وویاست چې تاسو "پولیس" ته اړتیا لری، ځکه چې دا امبولانس ته د زنگ وهلو شمیره هم ده یا که چیرې اور لګېدلی وي.

۱۰۱ - دا هغه شمیره ده چې د لږ عاجل حالت لپاره ده، د مثال په توګه که ستاسو ملکیت زیانمن شوی وي، غوړئ پولیسو ته د جرم په اړه معلومات ورکړئ، یا که کومه عمومي پوښتنه کوئ او معلومات غوړئ.

که تاسو د هغو خدماتو څخه چې تاسو د پولیسو لخوا ترلاسه کړي راضي نه یاست، تاسو کولای شئ د پوښتنې په ترڅ کې د پولیسو هم هغه واحد یا دفتر ته یا د پولیسو د چلند په اړه خپلواکه اداره ([Independent Office for Police Conduct](#)) چې په انگلستان او ویلز کې د پولیسو ځواکونو پر وړاندې د شکایتونو د اداره کولو لپاره د سیستم د نظارت کولو مسؤلیت لري، یا په سکاټلینډ کې د پولیسو تحقیقاتو او بیاکتنې کمیشنر [Police Investigations & Review Commissioner \(PIRC\)](#) ته نیغ په نیغه شکایت وکړئ. د دې وروستي ارګانونو رول دا دی چې بې طرفه، او له پولیسو څخه په خپلواک ډول، د پولیسو د چال چلند او رویې په اړه تحقیقات وکړي.

پیسې

په بریتانیا کې د اسعارو واحد پونډ سټرلینګ (£) دی. £۱ (یو پونډ) = ۱۰۰ پیسې (۱۰۰ پینیز، یا پینس). نغدي پیسې په ډیری ځایونو کې منل کېږي خو په زیاتیدونکي توګه خلک د توکو او خدماتو تادیه کولو لپاره ډیبيټ/کریډیټ کارټونه کاروي.

د بانکي حساب پرانیستل

دلته ډیری بانکونه شتون لري او تاسو کولای شئ یو ترې غوره کړئ چې ستاسو لپاره مناسب وي. دلته یوازې-آنلاین چمتو کونکي هم شتون لري چې تاسو یې کارولی شئ.

د بانکي حساب پرانیستلو لپاره، معمولا تاسو اړ یاست چې د هويت فورمه وښایاست لکه خپل پاسپورټ، BRP یا د موټر چلولو جواز یا پېژندل شوی پېژند پانه (شناختي کارډ) او همدارنګه ستاسو د ادرس ثبوت، لکه ستاسو د کراپي ترون یا د گاز، بریښنا یا د تلیفون بل. تاسو باید د هر ډول لګښتونو په اړه پوښتنه وکړئ کله چې تاسو بانکي حساب پرانیږئ.

کله چې تاسو خپل حساب خلاص کړئ، ډیری وخت تاسو ته یو ډیبيټ کارت درکول کېږي. ډیری کارټونه پرته له تماس وي - ځینې پلورنځي به یوازې له تماس پرته تادیات مني همدارنګه ځینې ټرانسپورټ برابرونکي به، د مثال په توګه په لندن کې له تماس پرته تادیات مني - پدې اړه تاسو له خپل بانک څخه پوښتنه وکړئ.

تاسو کولای شئ د 'مستقیم ډیبيټ' په کارولو سره د خپل بانکي حساب څخه د بلونو د مستقیم تادیه کولو لپاره هم بندوبست وکړئ.

د بانکي حساب د خلاصولو د څرنګوالي په اړه نور معلومات په لاندې لینک کې شتون لري:

<https://www.citizensadvice.org.uk/debt-and-money/banking/getting-a-bank-account/>

بریتانیا ته د نغدو پیسو راوړل

کله چې بریتانیا ته راځئ نو تاسو کولای شئ له ځان سره نغدي پیسې راوړئ. لیکن کله چې تاسو بریتانیا ته داخلېږئ، که دا پیسې ۱۰۰۰۰ £ پونډه او یا ډیرې وي (یا په نورو اسعارو کې له دې سره مساوي وي)، تاسو باید د پیسو په اړه څرګندونه وکړئ. د څرګندونې فورمې د موندلو او ډکولو د څرنګوالي په اړه نور جزئیات په <https://www.gov.uk/bringing-cash-into-uk> کې موندل کیدی شي.

مالیه ورکول

په بریتانیا کې حکومت د ([https://www.gov.uk/government/organisations/hm-revenue-](https://www.gov.uk/government/organisations/hm-revenue-customs) HMRC)

[customs](https://www.gov.uk/government/organisations/hm-revenue-customs) له لارې د کاري ځواک او شتمنیو مالیه راټولوي. د مرکزي حکومت عایدات عمدتاً د عایداتو مالیه، د ملي

بیمې مشارکتونه، د اضافه ارزښت مالیه، د سهامی شرکتونو مالیه او د تیلو د محصول څخه لاسته راځي.

د بریتانیا د اوسیدونکو بهرني عایدات د بریتانیا د عایداتو په توګه مالیه کیږي، مګر د دوه ګونې مالیه څخه مخنیوي لپاره بریتانیا له ډیری هیوادونو سره هوکړه کړې ترڅو د بریتانیا د مالیه په مقابل کې چې بهر تادیه کیږي معافیت ورکړي. دا بیروني تادیه شوي پیسې په لازمي ډول هغومره ندي څومره چې واقعاً تادیه شوې وي.

د مالیه ورکونکو عواید د ټاکل شوي ترتیب سره سم د مالیه لپاره ارزول کیږي، لومړی د کار څخه عاید د شخصي منل شوي امتیاز څخه کمېږي او مالیه کیږي، وروسته د پس انداز عواید (له سود یا شتمنیو څخه عواید) او بیا وروسته د سوداګري ونډو ګټه.

تاسو مسؤلیت لرئ چې د عایداتو مالیه په سمه اندازه تادیه کړئ. د عایداتو مالیه ستاسو د کلي عاید یوه مشخصه فیصدي یا سلنه ده. که تاسو د کوم بل چا لخوا ګومارل شوي یاست، نو دا ډیری وختونه د مستقیم تادیه د سیستم له لارې ستاسو له میاشتنیې معاش څخه نیغ په نیغه (PAYE) کمېږي. که تاسو د کوم شرکت یا بل کوم کس لخوا ګومارل شوي نه یاست خو عاید ترلاسه کوئ، نو تاسو مسؤلیت لرئ چې خپل عاید ښکاره کړئ او په سمه اندازه خپله مالیه ورکړئ. د مالیه مقدار چې تاسو یې تادیه کوئ پدې پورې اړه لري چې تاسو څومره عاید ترلاسه کوئ. تاسو کولای شي دا په <https://www.gov.uk/estimate-income-tax> کې چیک کړئ.

د ملکیت پانګونې سوداګرۍ کې د کرایې عاید (لکه د ملکیت پیرودل د کرایه ورکولو لپاره) د ګروپ یا ګڼیه (مورګېج) سود په شمول له تخفیفونو وروسته د نورو سپما شوو عوایدو په څېر مالیه کیږي.

د نورې مشورې لپاره، تاسو کولای شئ د HMRC سره مستقیمه اړیکه ونیسئ، یا د ښاریانو له مشاور (سیتیزن اډوایس)، او همدارنګه مسلکي محاسبینو (اکاؤنټنټس) سره اړیکه ونیسئ.

د ملي بیمې سهم ورکول (NICs)

تاسو د ځانګړې بیمې او دولتي تقاعد د وړتیا لپاره د ملي بیمې مرستې تادیه کوئ.

تاسو لازمي ملي بیمه ورکوئ که چېرې ستاسو عمر ۱۶ کاله یا ډیر وي، او یا تاسو:

- یو کارکوونکی یاست چې په اونی کې ۱۸۴ £ پونډه عاید ګټئ؛

- خپل شخصي کار کوئ او په کال کې له ۶۵۱۵ پونډه یا ډیرې ګټئ.

هغه خلک چې د دولتي تقاعد عمر ته رسیدلي وي اړ نه دي چې د ملي بیمې ونډه تادیه کړي.

تاسو کولای شئ چې ستاسو د ملي بیمې د ونډې په تادیه کې د واټن د مخنیوي لپاره په خپله خوښه او داوطلبانه توګه د ملي بیمې ونډه تادیه کړئ.

د ملي بیمې په اړه نور معلومات د GOV.UK ویب پاڼه National Insurance.gov.uk کې موندل کیدی شي.

عامه ترانسپورت

په ټول انګلستان کې د ریل او بس پراخه شبکه شتون لري. د عامه ترانسپورت کارولو لپاره، تاسو باید د سفر دمخه ټکټ واخلي. د ملي ریل ګاډو یا بسونو لپاره، ټیکټونه که له مخکې واخیستل شي نو معمولا ډیر ارزانه وي. تاسو کولای شئ د ملي ریل په ویب پاڼه کې نور معلومات ومومئ: www.nationalrail.co.uk.

تاسو اړتیا نلرئ د انګلستان، سکاټلینډ یا ویلز ترمینځ سفر کولو لپاره پېژند پاڼه یا بل د پېژندنې کوم سند وښایاست، پرته لدې چې تاسو په الوتکه کې سفر کوئ.

موټر چلول

تاسو باید د موټرو بیمه ولرئ ترڅو خپل موټر د انګلستان سرکونو باندې وچلوئ. د دریمې ډلې بیمه لېټرلره قانوني اړتیا ده. دا په دې معنا ده چې که تاسو کومې پیښې سره مخامخ شئ چې کوم بل کس، موټر، څاروي یا ملکیت ته زیان او ضرر ورسوئ، تاسو د بیمې لخوا تر پوښښ لاندې یاست. خو په دې کې نور لګښتونه لکه ستاسو د خپل موټر د ترمیم لګښت نه شاملیږي.

که تاسو په افغانستان کې د موټر چلولو بشپړ جواز لرئ، تاسو کیدی شي د یو کال لپاره په بریتانیا کې دا جواز د وړو وسایطو (لکه موټرسایکلونو، وړو موټرو، او تر ۳۵۰۰ کیلوگرامو یا تر ۸ څوکیو لرونکو وسایطو پورې) د چلولو لپاره وکاروئ. جواز باید هممهغه موټر په بر کې ونیسئ چې تاسې یې چلوئ او لاهم باید د اعتبار وړ وي.

له دې مودې وروسته، موټر چلولو ته د دوام ورکولو لپاره تاسو باید د موټر چلولو موقتي جواز (پروویژنل لایسنس) ترلاسه کړئ او د ۱۲ میاشتو پای ته رسیدو دمخه د لویې بریتانیا (GB) د موټر چلولو آزموینه په بریالي توګه تیر کړئ. <https://www.gov.uk/apply-first-provisional-driving-licence>

د موټر چلولو موقتي جواز غوښتونکي باید د D1 غوښتنلیک ډک کړي چې د پوسته خانو: <https://www.postoffice.co.uk>، یا د موټر چلونکو او وسایطو د جواز ورکولو ادارې <https://www.gov.uk/government/organisations/driver-and-vehicle-licensing-agency>، څخه یې لاسته راوړي شي، او د ملاتړ کوونکو نورو اسنادو پشمول د پیژندلو ثبوت او د قانوني استوګنې ثبوت سره یوځای ولیرئ. که هغه سند یا (اسناد) چې تاسو یې چمتو کوئ په انګلیسي کې نه وي، تاسو به اړتیا ولرئ د دغه ژباړه چمتو کړئ چې په انګلستان کې چمتو شوې وي او د ژبو د انستیتوت یا د ژباړې او ترجماني انستیتوت پورې اړوند د رسمي ژباړونکي لخوا لاسلیک شوې وي. یو ژباړونکی چې د پیژندل شوي ژباړونکي شرکت لخوا ګمارل شوی وي او دغه شرکت د ژباړو د اتحادیې فعال غړیتوب لري هم منل کېږي.

مهرباني وکړئ په یاد ولرئ هغه پاسپورټونه چې د ویزې/استوګنې ټاپه لري باید د ناکال شوې مودې لپاره پاتې کیدو اجازه پکې څرګنده وي. که غوښتونکي د BRP کارت لرونکي وي باید دا له غوښتنلیک سره ولېږي. غوښتنلیک باید لاندیني ادرس ته ولېږل شي:

The Driver and Vehicle Licensing Agency, Swansea, SA99 1BT

که تاسو په بل هیواد کې د موټر چلولو آزموینه سرته رسولې وي کېدی شي نور مقررات پلي شي. نور معلومات په لاندیني لینک کې موندلی شي: <https://www.gov.uk/exchange-foreign-driving-licence>

دنده يا استخدام:

په بریتانیا کې، کارېگر د دندې ګمارنې ځانګړي حقونه لري، چې پکې شامل دي:

- د لېټرلېره ملي مزد ترلاسه کول¹
- له مزد څخه غیر قانوني کسر په مقابل کې محافظت
- د بامعاشه رخصتۍ قانوني لېټرلېره کچه
- د آرام لپاره د وقفو قانوني لېټرلېره اوږدوالی
- په اونۍ کې په اوسط ډول له ۴۸ ساعتونو څخه ډیر کار نه کول یا که تاسو غوره کړئ له دې حق څخه انصراف وکړئ.
- د غیر قانوني تبعیض پر وړاندې محافظت
- د کار په ځای کې د تخلف د راپور ورکولو په صورت کې له افشا کېدنې محافظت
- که تاسو لېږمهالی کار کوئ تاسو سره باید نامناسب یا لږ مناسب چلند ونه شي

کیدي شي تاسو هم مستحق اوسئ د:

- د ناروغۍ پرمهال د قانوني معاش تادیه
- د بارداری په وخت د مورولۍ قانوني حقوق
- د پلارولۍ قانوني حقوق
- د بل چا د ماشوم د اولاد په توګه خپلولو حقوق
- والدینوته په مشترکه توګه د حقوقو ورکول

د ادارې (ایجنسی) کارګران د کار له لومړۍ ورځې څخه ځانګړي حقوق لري.

د ګمارنې د حقونو په اړه د نورو معلوماتو لپاره، لاندې لینک وګورئ:

<https://www.gov.uk/employment-status/worker>

که تاسو د ګمارنې په اړه د خپلو حقونو په پوهیدلو کې نورې مرستې ته اړتیا لرئ، نو خپل سیمه ییز د اوسیدونکو مشاورتي دفتر سره اړیکه ونیسئ:

<https://www.citizensadvice.org.uk/work/rights-at-work>

د دندې موندل

د دندې موندل به نه یوازې ستاسو عاید ډیر کړي بلکه تاسو سره به مرسته وکړي چې په نوي ژوند کې استقرار ومومئ.

تاسو حق لرئ چې بریتانیا ته د رارسېدو سره سم کار وکړئ ځکه چې تاسو ته د ARAP/EGS طرحو لاندې د انګلستان ویزه درکړل شوې ده.

په هرصورت، تاسو ته به په اوتومات ډول دنده درنګرل شي.

د انګلستان په هره سیمه کې د اړتیا وړ مهارتونو پوهیدو لپاره تاسو کولای شئ د هرې سیمې سره چې تاسو علاقه لرئ د هغې سیمې لپاره د مهارتونو د مشورتي پینل ویب پاڼه وګورئ:

<https://www.gov.uk/government/publications/skills-advisory-panels/skills-advisory-panels-list>

دولت د کار موندنې او ګمارنې وړیا خدمتونه وړاندې کوي چې د دندې پلټونکو، د دندې موندلو لپاره د دوی اړیکه له زرګونو کار ګمارونکو سره په ټوله بریتانیا کې نښلوي.

¹<https://www.gov.uk/national-minimum-wage-rates>

دنده ومومي خدمت وړيا خدمت دی او دندې لټونکو ته اجازه ورکوي چې د ورځې ۲۴ ساعته، په اونۍ کې د کار لټون وکړي. تاسو کولای شئ د گډون له حساب پرته دندو لپاره لټون وکړئ. مگر د دندې د غوښتنلیک لپاره تاسو اړتیا لرئ د یو حساب رامینځته کړئ یا نوځئ (ساین این وکړئ). دا تاسو ته اجازه درکوي چې خپل فعالیتونه تعقیب کړئ، د ځان لپاره د مناسبې دندې خبرتیاوې رامینځته کړئ او خپلې ډیری بیوگرافي گانې (CVs) ذخیره کړئ.

همداراز تاسې ته ډاډ درکول کيږي چې د نورو بهرنیو او خپلواکو ادارو سره راجسټر شئ ترڅو دندې بورډونو کې د خپلې دندې لټون پراخه کړئ لکه:

- [Indeed \(انډیډ\)](#)
- [Reed \(ریډ\)](#)
- [CV Library \(سي، وي لایبرري\)](#)
- [The Guardian Jobs \(دي گارډین جابز\)](#)
- [Total Job \(ټوټل جابز\)](#)
- [Monster \(مونسټر\)](#)
- [Jobsites \(جاب سائټس\)](#)

۲مه برخه د دغه سیمو په اړه ډیر معلومات لري لکه شمالي پاورهاؤس.

د مهارتونو مشورتي پینل به د محلي مهارتونو په اړه آنلاین راپورونه خپروي، او دا د ځای خلکو لپاره د مسلک په اړه ښه معلومات لري.

د دندې ترلاسه کول

د دندې موندلو په موخه د مرستې ترلاسه کولو لپاره، تاسو کولای شئ:

- محلي او ملي ورځپاڼې یا د گمارنو ویب پاڼې چېرته چې دندې اعلانېږي وگورئ؛
- د دندې موندنې او گمارنې ادارې سره چې کولای شي ستاسو لپاره د دندې ځایونه ومومي خپل ځان راجسټر کړئ؛
- د ځای شرکتونو څخه لیدنه وکړئ ترڅو د دندو د خالي ځایونو په اړه پوښتنه وکړئ.

د دندې لپاره غوښتنه کول

کله چې تاسو هغه دنده چې غوښتنه یې کوئ معلومه کړه، غوښتنلیکونه معمولا د غوښتنلیک فارم یا CV (ستاسو زده کړې او کار مخینه - ستاسو د وړتیاوو او تجربې رسمي لیست) او یو پوښتن لیک سره ورکول کيږي.

کېدی شي کارگمارونکي ستاسو د اسنادونو د کتلو غوښتنه وکړي. دا به مرسته وکړي که تاسو وکولای شئ خپل اصلي اسناد لکه ستاسو BRP راوړئ ترڅو په بریتانیا کې ستاسو د کار کولو حق څرگند کړي. د کالج ډیپلومونه او ستاسو د وړتیا او تجربې کوم بل ثبوت به گټور وي چې کارگمارونکو ته یې وښایاست. کارگمارونکي ممکن د خلکو څخه د راجع کولو غوښتنه هم وکړي څوک چې کولای شي د گمارلو لپاره ستاسو وړتیا تصدیق کړي (لکه یو پخوانی مدیر، ښوونکی یا همکار).

د مشاغلو او مسلک (کیریز) مشوره

تاسو کولای شئ د کیریز مشورې او ملاتړ د ملي کیریز خدماتو څخه ترلاسه کړئ. په انگلستان کې د کیریز ملي خدمتونه بالغانو ته په ټولنه، آنلاین او د ټلیفون له لارې د کیریز معلومات، مشورې او لارښوونه وړاندې کوي. هغه ځوانان چې د ۱۳ کلنۍ او له دې پورته عمر لري هم کولای شي د ۰۸۰۰۱۰۰۹۰۰ د مرستې شمېرې (هیلپ لاین) له لارې معلوماتو ته لاسرسی ومومي. په ویب پاڼه کې یولړ د کیریز بیلابیل رولونه او د پرمختګ لارې شاملې دي. نور معلومات په لاندیني لینک کې موندل کیدی شي

<https://nationalcareers.service.gov.uk/>

ستاسو د ملي بیمې شمیره

تاسو د ملي بیمې (NI) یوه شمیره لرئ ترڅو ډاډ ترلاسه کړئ چې ستاسو د ملي بیمې ونډه او مالیه یوازې ستاسو د نوم پر وړاندې ثبتېږي. دا له حروفو او شمېرو څخه جوړ دی او هیڅکله بدلون نه مومي.

تاسو کولای شئ د ملي بیمې شمیرې پرته کار ولټوئ او پیل یې کړئ که چیرې تاسو کولای شئ په بریتانیا کې د کار کولو حق ثابت کړئ. خپل BRP په ښودلو سره تاسو کولای شئ ثابت کړئ چې په بریتانیا کې د کار کولو حق لرئ، او د دې په شا کې به ستاسو د کار کولو د حق وضعیت چاپ شوی وي.

کارگمارونکي اړ دي چې د ټولو احتمالي کارکوونکو د کار کولو د حق لازمي معاینې ترسره کړي. د ملي بیمې شمیرې درلودل د دې چیک کولو برخه نه ده، او د ملي بیمې شمیرې درلودل دا نه ثابتوي چې یو فرد د کار حق لري.

که تاسو د NI شمیره نلرئ نو کولای شئ پدې اړه نور معلومات چې څنگه یې ترلاسه کولای شئ په دې لینک کې پیدا کړئ: <https://www.gov.uk/apply-national-insurance-number>، کله چې غوښتنلیک وړاندې کوئ تاسو به اړتیا ولرئ چې د خپل پاسپورت یوه کاپي او هغه ثبوت چې تاسو د کار کولو حق لرئ وسپارئ. کله چې غوښتنلیک وړاندې کوئ، تاسې ته به د هغه اسنادو په اړه وویل شي چې تاسو یې باید وسپارئ.

د وړتیاوو او تعلیم د سطحې پیژندنه

د LES وضعیت لرونکي چې د بریتانیا څخه بهر د تعلیم او وړتیا سندونه لري، به اړ وي چې خپل د وړتیا سندونو ته رسمي پیژندنه ورکړي ترڅو وکولای شي کار وکړي، نورې زده کړې وکړي یا د بیا روزنې فرصتونه لاس ته راوړي. د مرستې لپاره د بریتانیا اروپایي شبکې معلوماتو مرکز [UK European Network Information Centre \(UK ENIC\)](https://www.gov.uk/european-network-information-centre-uk-enic)، چې مخکې د بریتانیا NARIC و، سره اړیکه ونیسي. د بریتانیا ENIC نومول شوې ملي اداره ده چې د بریتانیا حکومت په استازیتوب د نړیوالو وړتیا سندونه، د افغانستان په شمول، د بریتانیا د وړتیاوو سندونو سره د پرتلې په هکله تخصصي مشوره وړاندې کوي.

د مسلکي متخصصینو سره چې غیر له بریتانیا نه مسلکي وړتیاوو ولري دوی به اړتیا ولري چې وړتیا یې په رسمي ډول په داسې مسلک کې کار کولو لپاره وپېژندل شي چې په بریتانیا کې تنظیم کيږي. که چیرې مسلکي کسان د مقرراتو مناسب تنظیم کونکي ادارې په اړه ډاډمن نه وي، دوی کولای شي د بریتانیا د مسلکي قابلیتونو مرکز [UK Centre of Professional Qualifications \[UK CPQ\]](https://www.gov.uk/uk-centre-of-professional-qualifications) سره اړیکه ونیسي، ترڅو معلومه کړي چې دوی باید د مقرراتو کومې تنظیم کونکي یا مسلکي ادارې سره، د خپل مسلکي وړتیاوو پیژندلو د څرنگوالي په اړه د نورو معلوماتو لپاره اړیکه ونیسي. که ستاسو وړتیا دمخه په رسمي ډول د بریتانیا اړونده د مقرراتو تنظیم کونکي لخوا پیژندل شوې وي، ډاډ ترلاسه کړئ چې تاسو د دې تنظیم کونکي په چیک کولو د خپلې پیژندنې د بریکړې په شرایطو پوه شوې یاست.

د نورو معلوماتو لپاره مهرباني وکړئ د ukcpq@ecctis.com سره اړیکه ونیسي

ستاسو حقونه او په کار کې محافظت

کله چې تاسو کار ته ځئ، تاسو حق لرئ چې تاسو سره عادلانه چلند وشي او په خوندي چاپیریال کې کار وکړئ. تاسو هم حق لرئ چې د خپل کارگمارونکي، همکارانو یا پیروونکو له ویرې او ځورونې پرته د کار کولو جوگه اوسی.

د هیواد هر کارگمارونکي باید خپل کارکوونکو ته په ساعت کې قانوني ټاکلې لږترلږه پیسې ورکړي. دا څومره دي، پدې پورې اړه لري چې تاسو څو کلن یاست. مهرباني وکړئ د خورا تازه معلوماتو لپاره <https://www.gov.uk/national-minimum-wage-rates> وگورئ.

ستاسو د کار حالت او شرایط به ستاسو ته په تړون یا قرارداد کې په گوته شوي وي. ډاډ ترلاسه کړئ چې لاسلیک کولو څخه وړاندې په پاملرنې مو لوستی وي، له یو ژباړونکي سره که چیرې لازمه وي.

تاسو د خپلو حقونو او کارگمارونکي د مسؤلیتونو په اړه کولای شئ د نورو معلوماتو لپاره د ACAS سره په ۰۳۰۰۱۲۳۱۱۰۰ اړیکه ونیسي.

د کار په ځای کې مساوات او تبعیض

د بنسټونو او سوداګرۍ دا قانوني دنده ده چې د کار په ځای کې له هر چا سره عادلانه چلند وکړي او همدا رنگه دندو ته د خلکو په استخدامو عادلانه چلند وکړي. د هر چا په وړاندې چې که د دندې لپاره غوښتنه کوي یا په کار ځای کې وي د جنسي او جنسياتي اصولو، نژاد، مذهب، واده شوي یا مدني شراکت، معلولیت، عمر، جنسي تمایل یا که امیندواره وي، پر بنسټونو تبعیض کول غیر قانوني دي.

کارګمارونکي باید د یو کارمند اړتیاوو ته درناوی وکړي تر هغې پورې چې دا د هغه کار سره چې دوی یې کولو ته ګمارلي وي مداخله ونکړي.

که تاسو فکر کوئ چې ستاسو په مقابل کې غیر عادلانه تبعیض شوی دی تاسو کولای شئ نوره مشوره او ملاتړ د برابرۍ د مشورتي خدماتو څخه ترلاسه کړئ. www.equalityadvisoryservice.com

که تاسو کار کولو ته په زور اړ ایستل شوي یاست یا ستاسو کارګمارونکي ستاسو حقونو ته درناوی نه لري، تاسو کولای شئ ۰۸۰۰۰۱۲۱۷۰۰ شمېرې ته په تېلېفون کولو د عصري غلامۍ مرستندویه اړیکې (موډرن سلیوري هیلپ لاین) څخه هم مشوره ترلاسه کړئ.

This publication was withdrawn on 6 November 2023

۴: د سوداګرۍ پیل کول

په بریتانیا کې د سوداګرۍ اساس ایښودل

بریتانیا د سوداګرۍ پیل او ودې لپاره عالی ځای دی. دا یو قوي او خوندي سوداګریز چاپیریال، نړیواله اړیکه، د صنایعو پراخوالی چې په پراخه کچه د لوړو زده کړو کاري ځواک لري او د شرکتونو په بریالي کیدو کې مرسته کوي وړاندې کوي.

- **ثبات:** قوي قانوني او تنظيمي چاپیریال - بریتانیا د سوداګرۍ لپاره خوندي او باوري ځای دی
- **خدمات:** د نړۍ په سطح مسلکي مشران چې د سوداګرۍ په ډګر کې حیاتي دي، لکه بانکداري، محاسبه، قانون او تفتیش، د ژورو او متنوعو تجربو لرونکی دلته شتون لري
- **د تشبثاتو امکانات:** په نړۍ کې یو له ډېر نوښتګرو هیوادونو څخه په دغه مورد کې
- **بانګه اچونه:** په نړیواله کچه د بهرني مستقیمې پانګوونې مجالونه په غوره هیوادونو کې

بریتانیا تل یو داسې ځای دی چې بهرني متشبثو پانګوالو کډوالو پکې وده کړې ده. د متشبثینو شبکې یوې وروستۍ مطالعې موندلې چې د بریتانیا سلو ګړندی وده کونکو شرکتونو څخه، ۴۹٪ کې یې لږترلږه یو د کډوالو شریک بنسټ ایښودنکی درلود. په حقیقت کې، د بریتانیا اتباعو څخه ۱۷٪ غیر بریتانیایي اتباع خپل کاروبار لري بالمقایسه ۱۰٪ بریتانیایي اتباع خپل کاروبار لري.

بریتانیا د نړیوال بانک په وینا د سوداګرۍ کولو لپاره د نړۍ په کچه په لسو غوره هیوادونو کې ځای لري او د سوداګرۍ د پیل کولو لپاره یو له آسانه ځایونو څخه هم بلل کېږي. په ۲۰۲۰ کې په بریتانیا کې له ۱۰۰۰۰۰ څخه زیات نوي سوداګریز کاروبارونه پیل شول، چې دا د بریتانیا د نوښتګرو روح، متشبث کاري ځواک او د سوداګرۍ دوستانه چاپیریال ښکارندويي کوي.

د سوداګرۍ د پیل کولو لپاره، تاسو لومړی د هغې د قانوني کولو پریکړې ته اړتیا لرئ. ډیری سوداګرۍ کاروبارونه د یواځې سوداګرو، محدودو شرکتونو یا د شریکانو په توګه جوړېږي. تاسو شاید اړتیا ولرئ چې خپل شرکت **کمپنیز هاوس (د شرکتونو د تسجیل مرکز) سره ثبت کړئ** همداراز دا د سوداګرۍ په پیل پورې اړه لري چې تاسو یې سره تنظیم کړئ تر څو ډاډ ترلاسه کړئ چې ممکن تاسو ځینې جوازونو، اجازه نامو او جوازونو ته اړتیا ولرئ (د بیلګې په توګه که چېرې تاسو د سرک په غاړه کې خواړه پلورئ یا تجارت کوئ) او یا همدا راز د بیمې پوښتنې ولرئ. همداراز که چېرې تاسو آنلاین (دانترنت له لارې) توکي پلورئ، د توکو د واردولو یا صادرولو کاروبار کوئ، یا تاسو توکي زیرمه کوئ او یا شخصي معلومات راټولوی او کاروئ یې، ددغو ټولو لپاره مقررات شتون لري چې تاسو یې باید تعقیب کړئ.

د نوي سوداګرۍ پیل کولو لپاره یا د موجوده سوداګرۍ د پراخولو لپاره، ستاسو د مشورې او لارښوونې اصلي سرچینه – چې د کارکونکو په هکله مرستې په شمول، د سمو ماليې څېرمو پیژندنه، او د مقرراتو په مطابقت سره د سوداګرۍ نظام جوړولو لپاره کوم چیک لیستونه چې ورته اړتیا ده تاسو دغه د [GOV.UK](https://www.gov.uk/browse/business) ویب پاڼې کې پیدا کولای شئ چې پته یې ده: <https://www.gov.uk/browse/business>. لکه څنګه چې د سوداګرۍ ملاتړ په لویه کچه یوه تفویض شوې مسئله ده، د [GOV.UK](https://www.gov.uk) ویب پاڼه هم هغه مرستې ته چې په سکاټلینډ او ویلز کې ادارو ته تفویض شوې دي او د هغوي لخوا برابرېږي په نښه کړي دي.

کلیدي ملاحظاتو لنډیز دلته دی:

الف. د قانوني چوکاټ په هکله پریکړه وکړئ

- ستاسو سوداګریزې موخې ستاسو د کاري عملیاتو ډول تعینوي چې تاسو باید جوړ کړئ او درسره مرسته کوی چې خپل قانوني او د مالیه ورکولو وضعیت معین کړئ.
- ډیری سوداګرۍ کاروبارونه د یواځې سوداګرو، محدودو شرکتونو یا د شریکانو په توګه جوړېږي.

ب. د کمپنیز هاوس سره شرکت ثبت کړئ

- د **کمپنیز هاوس سره د ثبت کولو** لپاره تاسو اړتیا لرئ:

○ د شرکت لپاره یو مناسب نوم

- د شرکت لپاره یوه پته
- لپرتلر یو رئیس باید ولری
- د شرکت د ونډو په هکله توضیحات - تاسو لپرتلر یو ونډه وال ته اړتیا لری
- دا باید معلوم کړی چې ستاسو د معیاري صنعت طبقه بندې شمېره یا 'SIC code' کوډ څه شی دی - تر څو دا په گوته کړي چې ستاسو شرکت څه کوي
- تاسو به همداراز دې ته هم اړتیا ولری:
  - ونډه وال سره موافقه وکړي چې دغه شرکت رامینځته کړي او لیکلي قواعد چې "د انجمن تفاهم نامه او اساسنامه" ([memorandum and articles of association](#)) په نوم پیژندل کيږي ولری.
  - د هغو کسانو توضیحات چې ستاسو په شرکت باندې د پام وړ کنټرول (PSC) لرونکي دي، د مثال په توګه هر هغه څوک چې له ۲۵٪ نه ډېره ونډه لري او یا د رايې ورکولو حق لري
  - ثبت کول د £۱۲ پونډو په لګښت آنلاین بشپړ کیدی شي که تاسو ټول هغه ضروري شیان ولری چې د شرکت د تنظیم کولو لپاره ورته اړتیا لری. یو مسلکي مشاور هم ممکن تاسو سره همکاري وکړي او دا په غاړه واخلي.

- ج. د سوداګرۍ بانکي حسابونو جوړول
- که تاسو په بریتانیا کې د سوداګریز کاروبار اراده لری، نو د بریتانیا بانکي حساب ته به اړتیا وي. دا نه یوازې په بریتانیا کې ستاسو سوداګرۍ ته اعتبار ورکوي، بلکه کیدی شي تاسې نورې ډېرې لیردوني او معاملې ولری، دا به تاسو ته په ځایي کچه ارزانه پریوځي، د بهرني بانکونو په مقایسه چې لیردوني د هغو بانکونو له لارې خورا قیمتي دي. سربیره پردې (که چېرې تاسو د ارزښت اضافي مالیه یا VAT ثبتولو ته اړتیا ولری)، د بریتانیا بانکي حساب درلودل دغه پروسه ګړندی کوي.
  - کله چې د سوداګرۍ بانکي حساب جوړوي تاسې لاندې شیانو ته اړتیا لری چې له ځان سره یې ولری:
    - د سوداګرۍ پیرودونکي غوښتنلیک فورمه،
    - د شرکتونو قانون لاندې د ثبت شویو شرکتونو دنده او واک،
    - د شرکت د ثبت اسناد،
    - د پټي پیژندنه او تایید اسناد، د شرکت د جوړښت چارټ، د بانکي حساب راپور او تفتیش شوي حسابونه
  - سربیره پر دودیزو بانکونو، بریتانیا همدا راز ډېر پرمخ تللي مالي تخنیکي سکتور لري، ډیری شرکتونه دي چې د ډیجیټل بانکدارۍ خدمتونه وړاندې کوي. که څه هم دا بشپړ حل ندی، خو سره له دې ډیجیټل غوراوي اکثرًا د سوداګرۍ بانکداري خدمتونو ته لاسرسې ګړندی او آسانوي او کولای شي نوي کاروبارونو، د نړیوالو متشبثینو او سوداګریو سره مرسته وکړي چې خپل راتګ د بریتانیا مارکیټ ته تسریع کړي، او د بریتانیا د شاهي عوایدو او ګمرکونو (HMRC) د ادارې عمیلي اړتیاوي او غوښتنې پوره کړي او وجوهات ورکړي او ترلاسه یې کړي.

د. د ارزښت اضافي مالیه (VAT) لپاره شرکت ثبت کړی

- تاسو باید د HMRC سره د مالیه په هکله د VAT لپاره خپله سوداګریز کاروبار ثبت کړی که چېرې ستاسو د سوداګرۍ د VAT مالیه وړ خرڅلاو مو تر £۸۵۰۰۰ پونډو څخه ډیر وي. ډیری سوداګرۍ کولای شي آنلاین ثبت شي. د دغه کار په کولو سره به تاسو د VAT لپاره هم ثبت شئ او هم به د VAT آنلاین حساب جوړ کړی. تاسو اړتیا لری ترڅو خپله د VAT حساب HMRC ته وسپاری.
- د شرکت (کارپوریشن) مالیه - تاسو باید د سوداګرۍ د پیل کولو وروسته د ۳ میاشتو په اوږدو کې د خپل شرکت په اړه HMRC ته ځانګړي معلومات ورکړی. HMRC د دغو معلوماتو نه په استفادې سره به له تاسو څخه وغواړي چې کله ستاسو شرکت باید د کارپوریشن مالیه تأدیه کړي. کله تاسو د خپل شرکت د مالیه ځانګړې شمېره (UTR) ترلاسه کړی، تاسو دا کار آنلاین کولای شئ - دا شمېره معمولاً د شرکت ثبت کیدلو څخه څو ورځې درلیرل کيږي.

ه. د معاشاتو د ورکړې لپاره ثبت شئ

- د کارګمارونکي په توګه تاسو معمولاً باید د معاشاتو تأدیات د PAYE سیستم لاندې عملي کړی. PAYE د HMRC سیستم دی چې له دندو څخه د عایداتو مالیه او ملي بیمې راټولوي.
- د HMRC سره د کارګمارونکي په توګه ځان ثبت کړی او د PAYE آنلاین سیستم لپاره ننوتلو اجازه ترلاسه کړی. تاسو باید د لومړي ځل معاش ورکولو څخه وړاندې ځان ثبت کړی.

- په بریتانیا کې د آنلاین استخدام کونکو ادارو له لارې تاسو د کارکونکو گمارلو لپاره ډېر غوراوي لري چې هغوي کولای شي د گمارنې پروسې په هکله تاسو سره مرسته وکړي.

و. د ځای لپاره لټون

- په بریتانیا کې د شرکتونو لپاره، ځای نیول کلیدي بریکړه ده چې ایا ځای په کرایه ونیسي (چې د "اجاره" په نوم پیژندل کېږي) یا د ځای پیرل (چې د "آزاده بیباده" په نوم پیژندل کېږي).
- د دغو ځایونو د [سوداگریز نرخونو](#) په هکله معلومات دلته ته وگورئ.

ز. د سوداگری بيمه ترلاسه کړئ

- په بریتانیا کې، د بیمې محافظت لازمي دی تر څو تاسو د ډیری خطرونو په اړه په امان کې وساتي. کله چې ستاسو نوی شرکت کارکونکي استخدام کوي، تاسو باید ژر تر ژره بیمه ترتیب کړئ. د بریتانیا قانون غوښتنه کوي چې تاسو د کارکونکي د مسؤلیت بیمه او د دریمې ډلې مقابل کې د موټرو بیمه ولرئ. نورې بیمې چې تاسو کولای شئ په پام کې یې ونیسئ هغه د شتمنی، عاید، مکلفیتونو، خلکو او نور خطرونو بیمې دي.
- په بریتانیا کې بیمه د یو شمیر بیمه چلونکو متصدیو څخه چمتو کیدی شي.

د سوداگری لپاره تمویل

د بریتانیا سوداگریز بانک د بریتانیا د دولت پراختیایي بانک دی. دا په بریتانیا کې د کوچني کاروبار لپاره مشوره او د ملاتړ وړاندې کوي، د مناسب مالي تمویلولو غوراوي په پیژندنه کې د مرستې په شمول. دغه بانک له ونډه والو سره په گډه کار کوي او ستارټ اپس (تازه کاروبارونو) ته پورونه ورکوي او نوي تاسیس شوي شرکتونو ته وړیا لارښوونې کوي. په دې اړه نور معلومات دلته ترلاسه کړئ: www.british-business-bank.co.uk. د بریتانیا د سوداگری بانک آنلاین فینانس هب (تمویل مرکز) دلته وگورئ www.british-business-bank.co.uk/finance-hub

د ستارټ اپ لونز کمپني، چې د بریتانیا د کاروباري بانک برخه ده، د دولت له خوا تمویل شوي پورونه برابرې چې مقدار یې له £۵۰۰ پونډو څخه تر £۲۵۰۰۰ پونډو پورې رسېږي او د یوه کال څخه تر ۵ کلونو پورې د بیرته تادې د شرایطو سره په کال کې ۶٪ ټاکل شوي ثابت سود سره چمتو کوي. د مالی تمویل برېښپه، د هر پور اخیستونکي سره تر ۱۲ میاشتو پورې په وړیا ډول د سوداگری د یو کارپوه د لارښوونې خدمتونه هم وړاندې کيږي ترڅو دوی سره د سوداگری د کاروبار په جوړولو کې هر اړخیزه مرسته وکړي.

د مشورې نورې سرچینې او هغه سرچینې چې کولای شي تاسو سره د سوداگری پیل کولو کې مرسته وکړي په لاندې ډول دي:

- په انگلستان کې د محلي ودې مرکزونه یا د سوداگری اتاق کولای شي مناسبې مشورې چمتو کړي او ستاسو د سوداگری تمویل او وده کولو کې مرسته وکړي. ستاسو په سیمه کې د دغو مرکزونو لیست دلته موندلی شئ: www.gov.uk/business-finance-support.

- د سوداگری پلانونو لیکلو لپاره آنلاین سرچینې. د مثال په توگه، تاسو کولای شئ دې پرنسز ترست (د شهزاده ودیعي شرکت) ویب پاڼې www.princes-trust.org.uk څخه د سوداگری پلان تمپلیټونه رابنکته کړئ یا په ستارټ اپ ډونټ کې www.startupdonut.co.uk د سوداگری پلان لیکلو څرنګوالي مفصل معلومات ترلاسه کړئ.

د سکاټلینډ سوداگریز ملاتړ دلته ومومئ

آنلاین په <https://findbusinesssupport.gov.scot/> کې

تېلیفون:

۰۳۰۰۳۰۳۰۶۶۰ ټیکسټفون:

۰۸۰۰۰۲۳۲۰۷۱ دوشنبه تر جمعه، د سهار له ۸:۳۰ څخه تر د ماښام ۵:۳۰ پورې

د ویلز سوداگری

آنلاین په <https://businesswales.gov.wales/> کې

تیلیفون:

۰۳۰۰۰۶۰۳۰۰۰ دوشنبه تر جمعه، د سهار له ۸:۳۰ څخه تر د ماښام ۵:۳۰ پورې

مرسته همدا راز د سوداګرۍ د ملاتړ د کربنې په ترڅ کې (یوازې د انګلستان لپاره) په دغه وړیا شمېره ۰۸۰۰۹۹۸۱۰۹۸ او د بریتانیا-په کچه د بریتانیا د سوداګرۍ بانک له لارې شتون لري.

This publication was withdrawn on 6 November 2023

۵: د هستوگني ځای او خدمتونه

خپل کور پیرل

پدې برخه کې د خپل کور پیرلو پروسه په لنډیز ډول بیانېږي، او د نورو معلوماتو لپاره دولت یو مفصل لارښود دلته خپور کړی؛ <https://www.gov.uk/government/publications/how-to-buy-a-home/how-to-buy>

مخکې لدې چې تاسو د ملکیتونو لیدل پیل کړئ تاسو باید په عمومي توګه د مارکیټ پریکړه ترلاسه کړئ. دا د پور ورکونکي لخوا یو لیکل شوی بیان دی چې هغه اټکل کوي چې تاسو څومره پور اخیستلی شئ. دا تاسو ته ستاسو د بودیجې یو څه نښه درکوي او پلورونکو ته سیګنالونه ورکوي چې تاسو د ملکیت پیږود په اړه جدي یاستی. د یو پور ورکونکي څخه په اصولو کې د پریکړې ترلاسه کول پدې معنی ندي چې تاسو باید د دوی نه پور او ګروي واخلي. په هرصورت، په اصولو کې د پریکړې د پروسې د برخې په توګه، ډیری پور ورکونکي به د کریډیټ (سابقه مالی حالت) لټون ترسره کړي. په هرصورت، په اصولو کې د پریکړې د پروسې د برخې په توګه، ډیری پور ورکونکي به د کریډیټ (سابقه مالی حالت) لټون ترسره کړي. ځینې پور ورکونکي به لومړی تفتیش ترسره کړي تر څو ستاسو د کریډیټ سکور (شمېرې) باندې اغیزه ونه کړي. نور پور ورکونکي به سخته پلټنه وکړي چې ممکن ستاسو په کریډیټ سکور باندې اغیزه وکړي. تاسو باید ومومئ چې پور ورکونکي کوم ډول پلټنې کوي، ځکه ډېرې پلټنې کول شاید ستاسو په کریډیټ سکور باندې منفي اغیزه وکړي.

یو شفاهي وړاندیز باندې هر وخت کې کیدای شي خبرې او اترې وشي تر څو چې تړونونه نه یې تبادله شوي، مګر تاسو باید د خبرو اترو دمخه په دقت سره فکر وکړئ او یوازې هغه وخت خبرو اترو ته ترڅ کې بدلون راولئ کله چې بدلون توجیه کیدی شي؛ د مثال په توګه، که د کور سروی د پام وړ مسئلې په ګوته کړي وي. د بیا خبرو اترو او د وړاندیز خپرلو هڅې کله چې د پلورولو د بشپړ وخت نږدې وي کیدی شي د خنډ لامل شي او یا هم د پلورلو د ساقطیدو خطر په کې واقع شي.

د کور پیرل ممکن پیچلي وي مګر خورا قناعت ورکونکي وي کله چې تاسو سم ځای ترلاسه کړئ. د دې په اړه پوهاوی چې څه باید تمه ولرئ او څنګه سمه لاره پرمخ بوځئ اړین دی. نور معلومات د الف ضمیمه کې موندل کیدی شي.

ځان ته کور په کرایه نیول

تاسو په بریتانیا کې د کرایه کولو حق لرئ. تاسو کولای شئ د خپل بایومټریک استوګني جواز (BRP) وکاروئ ترڅو بریتانیا کې خپل د کډوالۍ حق په شمول خپل د کډوالۍ وضعیت هم تصدیق کړئ. د کور مالک یا لیتینګ اجنټ (رایه ورکونکي اجنټ یا د معاملات رهنما) ته خپل د دیجیټل وضعیت د ثابتولو لپاره تاسو کولای شئ دغه آنلاین خدمت وکاروئ، کوم چې دلته موندل کیدی: <https://www.gov.uk/prove-right-to-rent>

د نوي کرایه دار د منلو دمخه د املاکو او کرایې اجنټان آزاد دي چې په قانوني ډول هر ډول مرجعي چکونه یا پلټنې څنګه چې مناسب ګڼي ترسره کړي. پدې کې ممکن د عاید اړتیاوې یا د تضمین کوونکي اړتیاوې شاملې وي، چې په فردي ډول د هر مالک پریکړې پورې اړه لري. که چېرې د مرجعینو (ریفرینسنس) چمتو کول ستاسو لپاره ننگونکي وي، نو مور تاخو هڅوو چې د کرایه ورکونکي اجنټ یا د کور مالک سره د خپل شخصي حالت او د نورو مرجعینو په اړه خبرې وکړئ چې ممکن د منلو وړ وي.

د کرایې لپاره هستوګنځی د ځایي معاملاتو له اجنټانو له طریقه او د آنلاین معاملاتو او املاکو ویب سایټ کې موندلی شي. د شته شخصي کرایې کورونو ډولونه په ټول هیواد کې توپیر لري.

کله چې تاسو کور یا اپارتمان ومومئ نو شاید تاسو اړتیا لرئ چې یو څه پیسې دمخه ورکړئ. بیا تاسو د "کرایه دارۍ تړون" ته اړتیا لرئ چې لاسلیک یې کړئ. دا ستاسو او د کور مالک تر مینځ قانوني تړون دی. ستاسو د کرایه دارۍ تړون به دا ټاکي چې څومره کرایه باید تأدیه شي او کله، د ترمیم او ساتنې لیست کوم چې ستاسو مسؤلیت دی او هغه چې د مالک مسؤلیت دی، او داسې نور مقررات یا بندیزونه د مثال په توګه، د سګرټ څښلو محدودیتونه.

کرایه معمولاً د ۶ یا ۱۲ میاشتو مودې لپاره ثابتہ ټاکل شوې وي. د کور مالک باید تاسو ته اجازه درکړي چې لږ تر لږه د ۶ میاشتو لپاره په هغه کور کې پاتې شئ، که تاسو له لومړي سر نه اوږده ټاکلې موده غواړئ، نو تاسو کولای شئ د کور مالک نه پوښتنه وکړئ چې آیا هغه لدې سره موافقت کوي. تاسو مکلف یاست چې د کرایه داری د ټولې مودې لپاره کرایه ورکړئ.

تاسو کولای شئ د کرایه کونکي په توګه د خپلو مسؤلیتونو او حقونو په اړه معلومات دغه حکومتی "څنګه په کرا ونیسئ لارښوونه" کې ومومئ، کوم چې دلته ده: <https://www.gov.uk/government/publications/how-to-rent/how-to-rent-the-checklist-for-renting-in-england>

د ښاروالی مالیه (کونسل ټکس)

تاسو د خپل ملکیت لپاره د ښاروالی مالیه ورکولو مسؤل یاست. دا د مالي کال لپاره ټاکل شوې اندازه ده چې د اپریل څخه تر مارچ پورې غځېدلې ده، او تاسو کولای شئ دا مالیه میاشتني تادیه کړئ. د ښاروالی مالیه یوه مالیه ده چې ستاسو ځایي واک ادارې نه د هغوي د خدماتو لکه پاملرنې، ټولنیزو خدماتو، پولیسو او ځایي تاسیساتو لپاره ورځي.

د بې کوره کیدو مرستې او د ښاروالی هستوګنه

په انګلستان کې، ستاسو ځایي اداره باید تاسو سره مرسته وکړي که چېرې تاسو په قانوني ډول بې کوره شئ یا ژر تر ژره د بې کوره کیدو خطر سره مخ یئ. د ملاتړ بیلابیل ډولونه شتون لري چې ستاسو ځایي اداره یې درته وړاندیز کولای شي. د مثال په توګه، دوی ممکن تاسو ته مشوره درکړي، عاجل هستوګنه، د اوږدې مودې هستوګنې موندلو مرستې او یا تاسو سره مرسته وکړي ترڅو تاسو په خپل کور کې پاتې شئ. د مرستې کوم ډول چې تاسو ته وړاندیز کېږي هغه ستاسو د مرستې وړتیا پورې تړاو لري، که چېرې تاسو د "لومړیتوب اړتیا" کې راځئ، او څه لامل و چې تاسو بې کوره شوی.

که تاسو د بې کوره کیدو خطر ولرئ، نو ژر تر ژره باید خپل سیمه ییز چارواکي سره اړیکه ونیسئ.

۶: روغتیای پاملرنه

په اضطراري حالت کې زه کوم خدمتونو ته لاسرسی لرم؟

که چېرې تاسو یا ستاسو د کورنۍ غړی ناڅاپي یا سملاسي جدي ناروغه شي نو تاسو باید د خپل نږدې روغتون د پېښو او عاجل څانګې ته لار شئ چې د هر چا لپاره وړیا دی.

که چېرې حالت ډېر اضطراري وي نو ۹۹۹ شمېرې ته زنگ ووهئ او روغتون ته د لېږدولو لپاره د امبولانس غوښتنه وکړئ. دا خدمت وړیا دی او یوازې په اضطراري حالت کې باید وکارول شي. که تاسو کولای شئ، نو ممکن په خپله هم د بېرنيواو پېښو څانګې ته لاره جوړه کړئ.

د کوچنیو طبي ستونزو لپاره د بېرنيو او پېښو څانګه مه کاروئ.

کله چې ستاسو طبي وضعیت د بېرنيو او پېښو څانګې کې ثابت حالت ته راشي، کیدی شي تاسو د روغتون په تخصصي څانګه کې پاتې کیدو نه اړتیا ولرئ تر هغه چې تاسو په بشپړ ډول روغ شئ او وکولای شئ کور ته بیرته ستانه شئ.

که تاسو په بېرني توګه طبي مرستې یا مشورې ته اړتیا ولرئ مګر دا د ژوند ګواښونکی حالت نه وي، تاسو ۱۱۱ NHS ته زنگ ووهئ.

لاندیني معلومات په انګلستان کې د روغتیایي خدماتو په اړه دي - مهرباني وکړئ د ویلز، سکاټلینډ او د شمالي ایرلینډ لپاره جلا ویب پاڼې وګورئ.

د ډاکټر - یو عمومي ډاکټر (جنرل پریکشنر یا GP) سره راجسټر کول

یو GP په بریتانیا کې لومړنی ډاکټر دی چې تاسو به عموماً ورسره لیدنه کوئ کله چې غواړئ روغتیایي پاملرنې ته لاسرسی وموئ. GP هغه ډیر ماهر ډاکټران دي کوم چې د عمومي درملنې په ټولو اړخونو کې روزل کيږي، د بیلګې په ډول د ماشوم روغتیا، د لویانو درملنه او رواني روغتیا. ور باټرې نرساني (پریکټیس نرسز) وړ او راجسټر شوي نرساني دي چې معمولا د اوردمهاله شرایطو لپاره کلینیکونه چلوي، د بیلګې په توګه، د شکر ناروغۍ. نور د روغتیا پاملرنې متخصصین هم د GP سره کار کوي، لکه فارماسیستان (درملګر) او فېزیوټراپیسټ.

ځای چارواکي به تاسو سره د GP سرجري (کلینیک) چې همداراز پرکټیس هم ورته ویل کيږي، د راجسټر کولو په هکله ژر تر ژره مرسته وکړي، او هغه به ستاسو د اوسېدو ځای ته ډېر نږدې وي، حتی که تاسو اوس ناروغه هم نه یاست.

تاسو کولای شئ په بریتانیا کې د GP جراحي سره راجسټر کولو څرنگوالی دلته وموئ:

<https://www.nhs.uk/nhs-services/gps/how-to-register-with-a-gp-surgery/>

د GP سره راجسټر کولو لپاره، تاسو اړتیا لرئ خپل نوم، د زیږون نېټه، پته او د ټیلیفون شمېره که یې لرئ ورکړئ. د GP سرجري ممکن ستاسو د نوم او زیږون نېټې لپاره ثبوت وغواړي (د بیلګې په توګه ستاسو پاسپورټ یا پېژندل شوی شناختی کارت) او د پټې ثبوت چېرې چې اوسئ. په هرصورت کې، دوی نشي کولای ستاسو له راجسټر کولو څخه انکار وکړي که چېرې دا ثبوتونه شتون نلري.

وروسته لدې چې تاسو خپل نوي GP سره راجسټر شئ ممکن تاسو نه غوښتنه وشي چې یوه روغتیایي معاینه وکړئ. دا معمولا د یوې نرسې لخوا ترسره کيږي. دا مهمه ده چې تاسو دغې مقرري شوې ناستې ته ولاړ شئ حتی که تاسو روغ هم یاست. که تاسو د انګلستان یوې بلې برخې ته لار شئ، نو تاسو به اړتیا ولرئ چې د نوي GP سره ځان هلته ثبت کړئ. تاسو یوازې یو وخت کې د یوه GP پرکټس سره ثبت کیدی شئ.

د رواني روغتيا خدمتونه

د رواني روغتيا ستونزې د هغو انديښنو څخه نيولې چې مور ټول يې د ورځني ژوند په برخو کې تجربه کوو تر اوږدمهاله جدي حالت پورې دي. اضطراب، د صدماتو وروسته د فشار ناروغي (پوست ټراماتيک سترس ديس آرډر) فشار اختلال او خپگان خورا عامې ستونزې دي. که چېرې تاسو د څو اونيو څخه زياتې مودې لپاره د اندېښنې احساس کوئ او ستاسو ذهني روغتيا ستاسو ورځني ژوند اغيزمنوي، نو خپل ډاکټر سره د خبرو لپاره د ملاقات وخت يا ليدنه واخلي.

مشوره د NHS په ويب پاڼه <https://www.nhs.uk/mental-health/> کې هم شتون لري کوم چې د ښه احساس کولو په لاره کې ستاسو ملاتړ کوي. د NHS ويب پاڼه همداراز د نورو مرستندويو بنسټونو په هکله توضيحات او د دوی د مرستو او مشورې اړيکې چې تاسو کولای شئ ورسره تماس ونيسئ وړاندې کوي.

څنگه کولای شم د درملتون څخه درمل ته لاسرسی ومومم؟

ستاسو GP ښايي تاسو ته ووايي چې درمل وخورئ او نسخه به درته وليکي. خپل نسخه درملتون يا درملگر ته وېسئ.

تاسو کولای شئ د خپل سيمه ايز درملتون موندلو لپاره د NHS چاپيسز (غوراوی) څخه ليدنه وکړئ: <http://www.nhs.uk/Service-Search/Pharmacy/LocationSearch/10> يا د خپل جی پی سرجري څخه د مشورې لپاره غوښتنه وکړئ.

درملگر (فارماسيست) هم کولای شي د کوچني روغتيايي ستونزو، لکه زکام او ټوخي درملنې لپاره وړيا مشوره ورکړي. تاسو کولای شئ د درملتون څخه ځينې درمل د نسخې پرته واخلي، چې په کې ځينې د درد آراموونکي او د ټوخي درملونه شامل دي، خو په دغه صورت کې تاسو بايد د دې درملو د اخستو بدل کې پيسې تاديه کړئ. کيدې شي تاسو څخه د نسخې د درملو پيسې واخلي.

کرونا وپروس (کويډ-۱۹)

بریتانیا دا مهال د يوې کرونا وپروس د نړيوالې وبا څخه تېرېږي. د بریتانیا حکومت د کويډ-۱۹ مشورې ويب پاڼه <https://www.gov.uk/coronavirus> معلومات لري د نښو د راپور ورکولو څرنگوالي او د مرستو په هکله که چېرې تاسو اړ شوي ياست چې کور کې ځان منزوي کړئ. همدا راز تاسو ته په گوته کوي چې تاسو د کورونواويرس د نړيوالې ناروغۍ پر مهال له کومو اصولو کار واخلي او د کرونا د وبا په حالت کې څه کولای شئ، د مثال په توگه تاسو څومره خلکو سره راټولېدلې شئ، د يوې خوندي فاصلې ساتل، او په ټول عامه ځايونو کې د مخ ماسک اغوستل. تاسو کولای شئ د ملي محدوديتونو څخه د بهر راوتلو 'کاري پلان' په اړه هم معلومات دلته ومومئ کوم چې روښانه کوي چې څنگه په راتلونکو مياشتو کې د کرونا وپروس مقررات بدلېدلې شي.

که تاسو بریتانیا ته د 'ريد لست' (سور لست) 'Red List' هيواد څخه رارسيدلی یاست، نو تاسو بايد د حکومت برقرارو مقرراتو مطابق په هغه وخت کې قرنطین شي.

د کرونا وپروس واکسين کولو لپاره وخت نيول

تاسو د NHS له لارې د COVID-19 وړيا واکسين کولو لپاره وړ ياست. که چېرې تاسو د GP سره راجستر شوي یاست، نور توضيحات دلته دي چې تاسو څنگه کولای شئ د کرونا وپروس واکسين لپاره وخت ونيسئ:

<https://www.nhs.uk/conditions/coronavirus-covid-19/coronavirus-vaccination/book-coronavirus-vaccination/>

واکسين به په بریتانیا کې هر وگړي ته چې دلته ژوند کوي وړيا وړاندیز او چمتو شي. تاسو اړتيا نلرئ په GP سرجري کې نوم ليکنه وکړئ يا د واکسين تر لاسه کولو لپاره د NHS شمېره ولرئ. د ټولنې درملتونونه، د لومړنۍ پاملرنې شبکې (PCN)، د واکسيناسيون مرکزونه، نور ځايي سايټونه او د واکسين رسولو سيار موډلونه به وکولای شي د هغو خلکو سره مرسته وکړي چې تر اوسه د GP سره راجستر ندي.

زیرون یا مړینه ثبت کړئ

دا دولتي ویب پاڼې په کورنیو کې د زیرون یا مړینې د ثبت لپاره د ګامونو اخستلو په اړه مشوره ورکوي.

<https://www.gov.uk/register-birth>

<https://www.gov.uk/when-someone-dies>

د زیرنتون پاملرنه او خدمتونه

د زیرنتون خدمات د امیندواری له پیل څخه د قابلې لخوا تر آخرې مودې د لاسلیک وروسته پاملرنه تر پوښښ لاندې نیسي. دا معمولا د زیرون وروسته شاوخوا ۱۰ ورځې وي مګر کیدای شي له زیرون وروسته تر ۶ اونيو پورې وغځيږي. قابلې ډاډمنوي چې شخصي پاملرنې د امیندواری، ماشوم زیرون او د زیرون نه وروسته دوره کې چمتو کړي. د دې پاملرنې ډیری برخه به مستقیما قابله ګانې چمتو کوي، هغوي همداراز که چیرې لازمه وي د اړتیا په وخت کې د نسایي او ولادي یا نورو طبي ښکیلتیا همغږي هم کوي.

یا قابلې سره ژرتر ژره اړیکه ونیسي کله چې تاسو پوهه شئ چې GP هر څوک چې په بریتانیا کې میشته وي باید یو امیندواره یئ.

دا ډېره اړینه ده چې تاسو یوه قابله یا GP ژرتر ژره د امیندواری (ماشوم دمخه) پاملرنې په هکله وګورئ او هغه مالومات ترې لاس ته راوړئ چې تاسو د یوې تندرستي امیندواری لپاره ورته اړتیا لرئ. د امیندواری، زیرون او د NHS د زیرنتون خدمتونو په اړه ټول هغه معلوماتو ته چې تاسو اړتیا لرئ دلته یې موندلی شئ: Pregnancy - NHS (www.nhs.uk)

هیله کوو د نورو معلوماتو لپاره دا لینک وګورئ - د بهرنی زائینو د چارج کولو مقرراتو د پلي کولو په اړه لارښود (publishing.service.gov.uk)

د غاښونو درملنه / د غاښونو پاملرنه او خدمتونه

که تاسو په بریتانیا کې اوسېږئ نو تاسو د NHS د غاښونو د درملني مستحق یاست، کوم چې یو نړیوال خدمت دی او استوګنځي ته اړتیا نلري. د NHS د غاښونو درملنه وړیا نده پرته له هغو ناروغانو لپاره چې په مستثنی کټګورۍ دي، نو په دغه ډول هر څوک چې په بریتانیا کې میشت وي باید پیسې تادیه کړي لکه څنګه چې یو بریتانیایي اوسیدونکی یې کوي.

وړیا معافیت په لاندې قضیو کې پلي کیږي

- درملنه وړیا ده (د بیلګې په توګه د ټکونو لرې کول، په خوله کې د وینو بهېدنې بندول، د مصنوعي غاښونو ترمیمول)
- که د شخص عمر له ۱۸ او یا له ۱۹ کلونو څخه کم وي خو بشپړ وخت په تعلیم کې وي
- امیندواره ښځه وي، او یا ماشوم یې زیرېږدلی وي په تېرو ۱۲ میاشتو کې د MAT B1 تصدیق یا د زیرون معافیت سند (MatEx) باید د غاښونو کلینیک ته وښودل شي.

۷: تعلیم ته لاسرسی

ښوونه او روزنه یوه تفویضې مسئله ده؛ د تعلیم او ماشومانو پورې تړلې ټولنیزې پاملرنې مسئلې د بریتانیا د هر یو ملت ته تفویض کړل شوی مسؤلیت دی.

د ماشومانو پاملرنه

تاسو وړیا ساعتونو لپاره د ماشومانو پاملرنه ترلاسه کولای شئ کله چې ستاسو د ماشوم عمر د ۲ څخه تر ۴ کلنۍ پورې وي. تاسو کیدی شئ د دغو لپاره غوښتنه وکړئ:

- **عمومي ۱۵ ساعته امتیاز:** دا د ۳ او ۴ کلنو ماشومانو لپاره چې په انګلستان کې ژوند کوي شتون لري، پرته لدې چې د کېوالی وضعیت یې په پام کې ونیول شي.
- **د ۲ کلنو بېوزلو ماشومانو لپاره د ۱۵ ساعته امتیاز:** د هغو ۲ کلنو ماشومانو لپاره شته دی چې بېوزله ګڼل شوي وي. د دغه امتیاز وړ هغه شرایطو سره برابري کورنۍ او والدین دي چې د دولت څخه ملاتړ ترلاسه کوي لکه یونیورسل کریډیټ (عمومي کریډیټ) یا ټکس کریډیټ (د مالي کریډیټ) او د عاید تر معین حد څخه لږ عاید ترلاسه کوي. سربیره پردې، هغه ماشومان مستحق دي چې د پوهنې او روغتیا د پاملرنې پلان (EHCP) لري او یا هم تر پاملرنې لاندې دي.

د نورو معلوماتو لپاره، مهرباني وکړئ دلته لار شئ: <https://www.gov.uk/get-childcare>

ښوونځی

که تاسو په انګلستان کې اوسیرئ او ۵ کلن تر ۱۶ کالو ښکته ماشوم لرئ تاسو اړ یاست چې باوري کړئ چې دوی د بشپړ وخت تعلیم ترلاسه کوي. د ځایي چارواکي چې تاسو او ستاسو کورنۍ څخه ملاتړ کوي به پدې کې ستاسو سره مرسته وکړي.

دا کیدی شي یو د دغو نه وی:

- په دولتي تمویل شوي ښوونځي کې، چې نشي کولای ستاسې څخه ستاسې د ماشوم د تعلیم لپاره پېسې واخلي؛
- په یوه خپلواکه ښوونځي کې (چې د ځانګړي یا شخصي ښوونځي په نوم هم بلل کېږي)، چې عموماً به ستاسو څخه ستاسې د ماشوم د تعلیم لپاره پېسې واخلي؛ یا
- تاسو کولای شئ خپل ماشوم لپاره په کور کې ښوونه او روزنه غوره کړئ.

۴ کلن ماشوم به په نورمال ډول په ابتدايي ښوونځي کې هم د بشپړ وخت تعلیم ترلاسه کړي، مګر تاسو اختیار لرئ چې د نیمې ورځې وخت لپاره ماشوم ته داخله وکړئ تر څو چې ۵ کلن کېږي او د هغه نه وروسته به سمدستی د پوره مودې لپاره پیل کړي.

د بدیل په توګه، تاسو کولای شئ د خپل ماشوم لپاره غوښتنه ورکړئ چې د ښوونځي د مودې په پیل سره د ۵ کلنیزې وروسته به ښوونځي پیل کوي. همدا راز ځینې ښوونځي به د ۱۶-۱۸ کالو ځوانانو لپاره تعلیم چمتو کړي. دا ځوانان کولای شي د شپږم فارم کالجونو ته هم د داخلي غوښتنلیک ورکړي - کوم چې په عموم ډول د ۱۶-۱۹ کلونو ځوانانو لپاره تعلیم وړاندې کوي - یا د نورو زده کړو کالجونو ته چې کولای شي د ۱۶ څخه پورته عمر لرونکو کسانو لپاره تعلیم چمتو کړي.

د خپل ماشوم لپاره په ښوونځي کې ځای ترلاسه کول

که چېرې تاسو په انګلستان کې اوسیرئ نو د لاندیني معلوماتو د موندلو لپاره خپل [لوکل کونسل](#) (ځایي شورا) سره اړیکه ونیسئ:

- ستاسو په سیمه کې دولتي تمویل شوي ښوونځي
- [د شمولیت یا داخلي معیارونه](#) د هغو ښوونځیو لپاره چې تاسو پکې علاقه لرئ

مور **دلته** د والدینو لپاره معلومات د انگلیسي ښوونځي د داخلو د سیستم او د تنظیمولو په هکله او د دې کڅورې په الف ضمیمه کې چمتو کوي.

مور **دلته** د انگلستان ښوونځیو ته د لاسرسي لپاره بریتانیا ته د داخلیدو په هکله د بهرنیو ملیتونو ماشومانو د حقونو په اړه معلومات چمتو کوي.

که تاسو په سکاټلینډ یا ویلز کې میشت یاستی دا پورته دوه لینکونه د دغو هیوادونو د ویبپاڼو په هکله لینکونه هم چمتو کوي.

په ښوونځي کې د ځای ترلاسه کولو په اړه نور تفصیلي لارښوونې لاندې ټاکل شوي دي. د دې احتمال شته، کله چې تاسو لومړی انگلستان ته راشئ، ستاسو غوښتنلیک به د کلني پروسي لاندې وي، نو د لارښود برخې ته ځانگړې پاملرنه وکړئ.

نورې زده کړې

نورې زده کړې (FE) د ثانوي زده کړو وروسته ټولې زده کړې په بر کې نیسي، هغه چې د لوړو زده کړو یوه برخه نوي (یعني کومې چې د لیسانس فارغ التحصیلی یا ما فوق لیسانس په توگه نه اخیستل کیږي).

د ۱۶ - ۱۹ کلنو کسانو د تمویل وړتیا لپاره هر شخص دې ته اړتیا لري چې د کورنیو چارو وزارت لخوا د ټاکل شوي د کډوالۍ مقرراتو سره سم په انگلستان کې د اوسیدو حق ولري. ستاسو ښوونځی یا د نورو زده کړو تعلیمي اداره به تاسو سره د دې وړتیا چې د استوگنې شرایط پوره کولای شئ، مرسته وکړي.

د لا زیاتو نورو زده کړو کورسونو او تمویل په اړه معلومات **دلته** ترلاسه کړئ.

د ۱۴ - ۱۹ کلونو لپاره د لا زیاتو زده کړو کورسونو او وړتیاو په اړه معلومات **دلته** ومومئ.

عملي زده کړې (اپرینټسشپ)

عملي زده کړه په اصل کې یوه ریښتوني دنده ده چېرې چې تاسو زده کړه کوئ، تجربه ترلاسه کوئ او معاش اخلئ. تاسو د کارکونکي په حیث کاري قرارداد او د تعطیلاتو رخصتی لری. د عملي زده کړې په پای کې، تاسو به د خپل غوره مسلک لپاره اړینې سمې وړتیاوې او پوهاوی ولری.

دا د یو کال څخه تر شپږو کلونو پورې وخت نیسي ترڅو د کار زده کړه بشپړه کړئ دا په دې پورې اړه لري چې تاسو کوم یو مسلک غوره کوئ، کومه اندازه یې ده او ستاسو پخوانۍ تجربه تر کومه کچې ده. دا د حکومت او ستاسو د کارگمارونکي لخوا ورکړل شویو بسپنو څخه تمویل کیږي.

تاسو به په انگلستان کې د کار د زده کړې تمویل لپاره وړ یاست که چېرې تاسو په انگلستان کې د ژوند او کار کولو اجازه ولری او د اوسیدو شرایط او معیارونه مو پوره کړي وي، لکه څنګه چې د **تمویل په مقرراتو** کې ټاکل شوي دي.

د عملي زده کړې لپاره، تاسو باید:

- ۱۶ کلن یا زیات عمر اوسئ
- دمخه په بشپړ وخت تعلیم کې نه یاست
- په انگلستان کې ژوند کوئ

تاسو کولای شئ عملي زده کړې پیل کړئ که چېرې تاسو خپل مسلک پیل کوئ، غواړئ بدلون په کې راوړئ، یا تاسو خپله اوسنۍ دنده کې لوړتیا غوښتل غواړئ. تاسو کولای شئ پخوانۍ وړتیا لکه تحصیلي درجه ولری او بیا هم د کار عملي زده کړې پیل کول غواړئ.

که تاسو په انگلستان کې ژوند نه کوئ، مهرباني وکړئ په **سکاټلینډ یا ویلز** کې د عملي زده کړو اختیارونه وگورئ،

د عملي زده کړې په اړه د نورو معلوماتو لپاره دا ویب پاڼه وگورئ: <https://www.apprenticeships.gov.uk>

د ښوونځي ترانسپورت

ستاسو ماشومان کیدی شي ښوونځي ته وړیا ترانسپورت ترلاسه کړي هغه پر دې پورې اړه لري چې څومره د پښو مزل دی، کومې ځانگړې اړتیاوې لري او آیا دغه د پښو مزل کول خوندي دي.

ټول ماشومان چې عمر ونه پي له ۵ تر ۱۶ کلونو تر مینځ دي د وړیا ښوونځي ترانسپورت وړ دي که چېرې دوی خپل تر ټولو نږدې مناسب ښوونځي ته ځي او لږترلږه ژوند کوي:

- د ښوونځي څخه په ۲ ميلونو کې که چېرې دوی تر ۸ کلو څخه ښکته وي
- د ښوونځي څخه په ۳ ميلونو کې که چېرې دوی ۸ کلن يا لور وي

د دې برسېره اضافي امتیازات شتون لري چې مفت له کور نه تر ښوونځي پورې ترانسپورت ته په دغه ماشومانو لپاره چې د ټیټ عايد لرونکو کورنيو څخه دي.

د ښوونځي مفت ترانسپورت په هکله جزئیات له خپلې سیمه ییزې شورا څخه واخلي

هغه ماشومان او ځوانان چې ځانگړي د روزنې اړتیاوې او معلولیت لري (SEND)

په انګلستان کې د ټولو عامه ښوونځيو او کالجونه دا تمه کيږي چې د SEND يا هغه ماشومان او ځوانان چې ځانگړي د روزنې اړتیاوې او معلولیت لري د دوي اړتیاوې وپېژني او پوره پي کړي. هر ښوونځي د SENCO د (ځانگړي تعليمي اړتیاوې همغږی کونکی) لري، کوم چې د SEND ماشومانو او د دوی کورنيو سره په ملاتړ کې کلیدي رول لوبوي. سريره پردې، هر ښوونځي د SEN په هکله معلوماتو راپور خپروي د ښوونځي په خپل ويب سايټ کې ترڅو احتمالي کورني پوه شي چې په هر انفرادي ښوونځي کې د ځانگړي تعليمي اړتیاوې په هکله څه ډول ملاتړ ترلاسه کولای شي. ښوونځي نه شي کولای په دې دليل د ماشوم د شاملیدو مخه ونیسي ځکه چې هغه ځانگړي تعليمي اړتیاوې لري.

که چېرې یو ماشوم ډیر پیچلي ځانگړي زده کړو ته اړتیاوې لري چې ممکن له عادي اړتیاوې په عمومي ډول ښوونځيو کې ورکول کېږي برسیره وي، نو په هرې سیمه ایزې ساحې کې ځانگړي ښوونځي شتون لري چې دغه مناسب تدارکات چمتو کولای شي. ځایي چارواکي دنده لري چې په خپله سیمه کې ماشومان او ځوانان وپېژني څوک چې SEN لري يا معلولیت لري يا کیدی شي وې لري. د دې دندې د یوې برخې په توګه، مور به دغه برخه کې د ځایي چارواکو څخه تمه لرو چې هغه کسان چې د دوي ساحو ته راځي ورته مناسب ځواب ووايي کوم چې کیدی شي ملاتړ ته اړتیا ولري، او ډاډ ترلاسه کړي چې دغو کورنيو ته د دوي د اړتیاوې په هکله مناسب معلومات او مشورې ورکړل شوي دي تر څو د دوي اړتیاوې په ډېر مناسب او ښه ډول پوره شوي دي. هر ځایي چارواکي خپل سیمه ییز وړاندیز خپروي چې په هغه کې کورنيو ته پي په خپله ځایي سیمه کې د بیلابیلو خاصو تدارکاتو په اړه تفصیلي معلومات چمتو کوي.

د لویانو لپاره ښوونه او روزنه

تاسو به په وړیا ډول اضافي ښوونې او روزنې لپاره وړ یاست چې په هغه کې د انګلیسي ژبې کورسونه هم دي او د لویانو د تعلیم د بودیجې (AEB) له لارې تمویلېږي البته که چېرې تاسو د نشر شویو استوګنې شرایطو سره چې هغه ۳ کاله عادي استوګنه په بر کې نیسي مطابقت وکړي. د AEB د تمویل اصول د وړتیا او استوګنې عمومي معیارونه ټاکي:

<https://www.gov.uk/guidance/adult-education-budget-aeb-funding-rules-2020-to-2021>

ښوونه او روزنه به یا په بشپړ ډول تمویلېږي او یا هم په ګډه تمویل شي (نږدې ۵۰٪ د حکومت ونډه) ستاسو عمر، مخکیني لاسته راوړنې، او شرایطو پورې اړه لري.

د نورو معلوماتو لپاره مهرباني وکړئ خپلې سیمه ییزې شورا (لوکل کونسل) سره اړیکه ونیسئ یا دا ویب پاڼه وګورئ: خپله انګلیسي، ریاضي او د معلوماتي ټیکنالوژۍ مهارتونه ښه کړئ

په انفرادي ډول د انگليسي ژبې کورسونه پرمخ وړلی شئ که تاسو غواړئ فیس ورکړئ نو د بریتیش کونسل له لارې لاسرسی ورته موندی شي - انگليسي زده کړئ | بریتیش کونسل

د یوې خوندي ازمويې له لارې خپلې انگليسي ژبې وړتیاوو د ثبوت ورکولو په اړه معلومات په دې ویب پاڼه کې موندلی شئ: <https://www.gov.uk/guidance/prove-your-english-language-abilities-with-a-secure-english-language-test-selt>

لورې زده کړې

تاسو کولای شئ آنلاین د ډیری لورو زده کړو کورسونو لپاره پلټنه او درخواست وکړئ.

د لورې زده کړې کورس اخیستلو لپاره تاسو باید عموماً ۱۸ یا ډیر عمر ولری. دا معمولاً دلته تدریسیري:

- پوهنتونونو
- کالجونو
- تخصصي بنسټونو لکه د هنر ښوونځي یا زراعتي کالجونه

د لوړو زده کړو وړتیاوې عبارت دي له:

- ډیپلومونه
- د لیسانس درجې
- د بنسټ درجې (فاونډیشن ډیگری)
- د مافوق لیسانس فراغت سندونه

پوهنتونونه خپل د داخلي پالیسي او اړتیاوې کنټرولوي نو تاسو باید د لوړو زده کړو اړونده چمتو کونکي سره مستقیماً اړیکه ونیسئ کوم چې تاسو پکې علاقه لرئ که چېرې تاسو کومه پوښتنه لرئ.

د وسنې پالیسي له مخې، تاسو به د فیس لپاره د نړیوال زده کونکي په توګه پاتې شئ تر هغه چې تاسو د اوسېدو لپاره خپله لاره بشپړه کړې وي او د پاتې کیدو لپاره لامحدوده اجازه (انډیفینډیف لیف) مو ترلاسه کړئ.

د دې لپاره چې په بریتانیا کې د کورني فیس لپاره وړ اوسئ، یو کس باید په بریتانیا کې د اوسیدلو مستقر وضعیت یا پیژندل شوې اړیکه بریتانیا سره ولري. په بریتانیا کې د عادي استوګنې لپاره هم اړوند اړتیاوې شتون لري. د نورمال شرایطو او وړتیاوو پوره کولو په صورت کې، تاسو به وړتیا ولری چې د کورني فیس د ورکړې حالت لاس ته راوړئ که چېرې په بریتانیا کې مو د میشت یا مستقر وضعیت ترلاسه کړئ. دا په تاسو تړاو لرونکو هر یو باندې هم پلي کیږي.

په بریتانیا کې د تحصیل غوراوي او غوښتنلیک پروسې په اړه معلومات د [په بریتانیا کې تحصیل | بریتیش کونسل](#) له لارې د لاسرسي وړ دي.

وړتیاوې

د بریتانیا د اروپايي شبکې معلوماتو مرکز (UK ENIC، او پخوانی UK NARIC) د بریتانیا د حکومت په استازیتوب د نړیوال قابلیتونو پرتله کولو په اړه تخصصي مشوره وړاندې کوي، د بین المللي وړتیاوو په هکله چې په هغو کې د افغانستان څخه د بریتانیا وړتیاوو پورې شامل دي.

د بریتانیا UK ENIC مرسته کوي د بریتانیا پوهنتونونو، کالجونو او همدارنګه افرادو سره د بهرني وړتیاوو او زده کړو تجربو د پوهاوي او منلو په هکله. د بریتانیا UK ENIC لخوا خپاره شوي د پرتله کولو بیانات تفصیلی مقایسوي معلومات چمتو کوي. د بریتانیا UK ENIC لخوا وړاندیز شوې مشورې مشتمل دي په جزوي او/یا نیمګړې وړتیاوې تر څو ښوونځیو او کالجونو سره په لارښوونو کې مرسته وکړي د A Level (ای لیول) په داخلي کې، د ۱۶-۱۹ پورې د تمویل معافیتونو او لوړو زده کړو په شمول.

د نورو معلوماتو لپاره، مهرباني وکړئ دلته لار شئ www.enic.org.uk یا ایمیل وکړئ info@enic.org.uk

له افغانستان څخه ښوونکي

د افغانستان ښوونکي کولای شي په انګلستان کې د ښوونکو د روزنې اعتبارلیک کورس بشپړولو سره په انګلستان کې د ښوونکي وړ کیفیت مقام (QTS) ترلاسه کړي. د بدیل په توګه، د افغانستان تجربه لرونکي ښوونکي چې لسانس لري کولای شي یوازې د ارزونې لاره بشپړه کړي. پدې اړه نور معلومات دلته شتون لري:

<https://getintoteaching.education.gov.uk/>

ښوونکي هم کولای شي په اکاډميو او وړیا ښوونځيو کې د QTS پرته کار وکړي. بهرني ښوونکي، په شمول د هغه کسانو چې په افغانستان کې یې وړتیا ترلاسه کړې وي، کولای شي تر څلور کلونو پورې د QTS پرته په ساتل شویو ښوونځيو (مینټینډ سکول) کې هم کار وکړي.

د ښوونو خالی دندو پوستونه د ښوونې او روزنې ریاست لخوا د دندو د لست جوړولو رسمي خدمت دی او د ۱۷۰۰۰ ښوونځيو لخوا کټه ترې اخستل کېږي او دوي د خپل تدریسي رولونو لپاره کاروي. تاسو کولای شئ په یو ښوونځي کې د یوې دندې لټون وکړئ یا په ترست انګلیند کې، دندې خوندي کړئ او د دندو خبرتیاوي ترتیب کړئ. تاسو کولای شئ دلته <https://teaching-vacancies.service.gov.uk/> د تدریس خالی ځایونو ته لاسرسی ومومئ.

This publication was withdrawn on 6 November 2023

۹: قانوني حقونه او مسؤليتونه

حقونه او آزادي

په بریتانیا کې هر فرد ورته لومړني بشري حقونه او آزادي لري، چې قانون يې محافظت کوي. دا په بریتانیا کې د خلکو د ژوند څرنگوالي په ګوته کوي. د مثال په توګه:

- هر سړی د آزادي حق لري.
- هر سړی د فکر آزادي او د خپل مذهب د عملي کولو حق لري.

په هر صورت، دا غیر قانوني ده چې تاسو په هغه فعالیتونو کې برخه واخلي چې د بریتانیا قانون ماتوي. دا د قانون خلاف دي چې د یو چا سره د دوی د عقایدو له امله تبعیض وکړئ یا یې تعذیب کړئ.

په بریتانیا کې ارزښتونه او مسؤليتونه

په قانون کې د خوندي شوي حقونو او آزادي پراساس، له هر چا څخه چې په بریتانیا کې ژوند کوي یا ترې لیدنه کوي تمه کېږي چې د ګډو ارزښتونو او مسؤليتونو یوې ټولګې ته څارنه کېږي:

- قانون ته درناوی او اطاعت وکړئ
- د نورو حقونو ته، د هغوی د خپلو نظریاتو د حق په شمول، درناوی وکړئ
- د نورو سره د انصاف چلند وکړئ

واده

د مدني او مذهبي ودونو تر منځ توپیر شتون لري. مذهبي ودونه تر هغه چې د دولت لخوا راجسټر شوي نه وي په رسمیت نه پیژندل کېږي. ځینې مذهبي ودونه په بریتانیا کې نه دي پیژندل شوي او هغه جوړې چې دغسې ودونه کوي باید مدني واده هم ولري. په انګلستان او ویلز کې د قانوني واده لپاره د قانوني اړتیاوو په اړه د نورو معلوماتو لپاره وګورئ:

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/347609/357c_V3.pdf

په بریتانیا کې د واده قانوني عمر لږترلږه ۱۶ کاله دی. په انګلستان کې تاسو د ۱۶ او ۱۸ کلونو تر مینځ واده کولو لپاره د مور او پلار رضایت ته اړتیا لرئ.

په انګلستان کې قانوني او منل شوي دي چې بنځینه او نارینه سره واده وکړي، بنځینه او بنځینه سره واده وکړي او نارینه او نارینه سره واده وکړي. دا ټول ودونه د قانون لخوا خوندي او منل کېږي.

واده باید د ښکېلو دواړو کسانو له بشپړ او آزادانه رضایت سره ترسره شي.

۱۰: په تبعیض عمل کول:

په بریتانیا کې دا غیرقانوني دي چې د یو چا سره د جنسیت (جنډر)، نژاد، مذهب، عمر، معلولیت یا جنسي تمایل له امله په توپیر چلند وشي.

نژاد پالنه په بریتانیا کې د منلو وړ نده. دا یو جدي جرم دی چې یو څوک د نژاد له لامله او په دې دلیل چې د دوی ملکیت ته زیان ورسوي د هغه د تې کیدو، ځورونې یا لفظي ناوړه گټې اخیستنې سبب شي. دا هم د قانون خلاف دی چې توکمیز نفرت راپاروي. د بل کس په وړاندې د هغه د توکم، قومیت او یا د زیرون د ځای پر بنسټ تبعیض د منلو وړ ندي. د دندې د غوښتنې، د اوسېدو د ځای د لټون، د ملي روغتیا د خدمت (NHS) د کارونې، او یا یوازې په پلورنځي کې د یو څیز د پیرلو پرمهال نه ښایي له تاسو سره بل ډول په توپیر چلند وشي.

تاسو باید د کار په ځای کې، ښوونځي کې یا په عامه ځای او څرگنده توگه نسلي او توکمیزه ځورونې سره مخ نشئ (چیرته چې نور خلک ستاسو د توکم په اړه یا له کومه ځایه چې تاسو راغلي یاست څرگندونې کوي چې ستاسو د سپکوي او ناآرامۍ لامل کیږي).

که تاسو یا کوم بل څوک چې تاسو یې بېژنی د توکم پالنې قرباني وي پولیس ته یې په اړه وواياست. هڅه مه کوئ چې پخپله د توکم پالنې یا د توکم پالونکو له برید سره معامله وکړئ.

د جرم قرباني کیدل

مور ډاډه یو چې د افغانستان پخوانۍ LES هغوی چې غوره کړې بریتانیا خپل کور جوړ کړي، او د خپلو کورنیو سره دلته گډه وکړي، ښه راغلاست به ورته وویل شي او د مدغم کیدو وړ به وي.

د توکم یا کومې بلې ځانگړتیا له امله د یو چا په ښه کول په بشپړ ډول د منلو وړ نه دي او باید ونه زغمل شي او مور هر هغه څوک چې د کړکې د جرم سره مخ کیږي، یا جدي گواښ ترلاسه کوي، هڅوو چې پولیسو ته، یا په بیړني حالت کې د ۱۰۱، ۹۹۹ شمېرو ته د تیلیفون کولو له لارې یا په آنلاین توگه www.report-it.org.uk راپور ورکړي. خلک باید د دې توان ولري چې په خپل ژوندون کې له ځورونې او ډار څخه آزاد ژوند وکړي.

د نفرت د جرم قربانیانو لپاره نور ډاډ دلته په لاندیني لینک کې موندلی شئ

https://www.report-it.org.uk/covid_19_and_racis_hate_crime

تاسو کولای شئ د ملاتړ په اړه نور معلومات دلته ومومئ که تاسو د جرم قرباني یاست:

<https://www.gov.uk/get-support-as-a-victim-of-crime>

ضمیمه الف: د خپل کور پیرودل

د خپل کور پیرودلو په اړه دا چې څه تمه کولای شئ او څنگه کولای شئ د خپل کور د اخیستلو لپاره اقدام وکړئ دېره مهمه ده. مخکې له دې چې د نوي کور په لټولو پیل وکړئ تاسې سره باید یوه مفکوره وي چې څومره پانگه د یو ملکیت لپاره برابرولی شئ. ډیری پیرېدونکي د کور د پیرودلو لپاره مارکیج یا گڼیه ته اړتیا لري، او تاسو باید په مناسبه مارکیج تولیداتو پسې وگرځئ.

د مارکیج مختلف ډولونه شتون وړاندې کيږي. د نرخ د پرتله کولو ویب پاڼې کولای شي له تاسو سره مرسته وکړي چې په شي کوم ډول محصول شتون لري، یا تاسو کیدی شي د مارکیج یو مشاور ونیسئ ترڅو د مارکیج په اړه شخصي مشوره ترلاسه کړئ (که څه هم تاسو باید د دې خدمت لپاره فیس ورکړئ). که چیرې تاسو غیر معمولي شرایط لری، د انفرادي مشورې ترلاسه کول کیدی شي په ځانگړي ډول گټور وي (د بیلگې په توگه که تاسو چا سره کار نه کوئ او پخپله شخصي کار کوئ یا د کریډیټ ټیټ سکور لری)، ځکه چې دا کولای شي د مارکیج ډولونه چې تاسو لپاره د لاسرسي وړ دي محدود کړي. همدا رنگه، ډیری پور ورکونکي د گروي مشاورین لري چې ولای شي د خپلو محصولاتو په اړه مشورې درکړي.

مخکې لدې چې تاسو د ملکیتونو لیدل پیل کړئ تاسو باید په عمومي توگه د مارکیج پریکړه ترلاسه کړئ. دا د پور ورکونکي لخوا یو لیکل شوی بیان دی چې هغه اټکل کوي چې تاسو څومره پور اخیستلی شئ. دا تاسو ته ستاسو د بودیجې یو څه نښه درکوي او پلورونکو ته سیکنالونه ورکوي چې تاسو د ملکیت پیرو د په اړه جدي یاستی. د یو پور ورکونکي څخه په اصولو کې د پریکړې ترلاسه کول پدې معنی ندي چې تاسو باید د دوی نه پور او گروي واخلي. په هرصورت، په اصولو کې د پریکړې د پروسې د برخې په توگه، ډیری پور ورکونکي به د کریډیټ (سابقه مالی حالت) لټون ترسره کړي. په هرصورت، په اصولو کې د پریکړې د برخې په توگه، ډیری پور ورکونکي به د کریډیټ لټون ترسره کړي. ځینې پور ورکونکي به نرمه پلټنه وکړي چې ستاسو د کریډیټ په سکور به اغیزه ونلري. نور پور ورکونکي به سخته پلټنه وکړي چې ممکن ستاسو په کریډیټ سکور باندې اغیزه وکړي. تاسو باید وموئ چې پور ورکونکي کوم ډول پلټنې کوي، ځکه دېرې پلټنې کول شاید ستاسو په کریډیټ سکور باندې منفي اغیزه وکړي.

د قانون سره سم د املاکو اجنټان، وکیلان او د مارکیج ورکونکي د پیسو مینځلو او درغلیو د مخنډ لپاره اړ دي ستاسو شناخت برسي کړي. د لېږد پرمهال په ډیری پراوونو کې تاسو باید د خپلو پیسو د سرچینو په اړه او د خپل هويت یا پټې د ثابتولو لپاره اسناد تهیه کړئ. پدې کې کېدی شي د بل د پلور څخه حاصل شوی رسید، سپما، د میراث پیسې او د کورنۍ او ملگرو لخوا مالي ډالی شاملې وي. د دې معلوماتو چیک کول یوه قانوني اړتیا ده تر څو ستاسو د راکړې ورکړې په خوندي ساتلو کې مرسته وکړي او د پېژندنې د اسنادو چمتو کولو کې پاتې راتلل به پروسه سوکه کړي.

د مناسب چمتووالي د باوري کولو لپاره، د اړتیا وړ اسنادو او مدارکو مخکې له مخکې چمتو کول به گټور وي:

- د هويت ثبوت - پاسپورټ، د موټر چلولو جواز.
- د آدرس ثبوت - د موټر چلولو جواز، د بانک یا کریډیټ کارت حساب، د بریښنا یا اوبو بل (چې د ۳ میاشتو څخه ډیر زوړ نه وي). د گرځنده تلیفون بلونه د آدرس د ثبوت لپاره اعتبار نلري.
- د پیسو د سرچینې ثبوت - ستاسو د تېرو ۳ میاشتو تادیاتو د بیل په شمول؛ ستاسو د کارگمارونکي څخه P60 فورمه؛ د مالې (ټیکس) اسناد او نور اسناد که تاسو شخصي کار کوئ. هغو اسنادو ته چې تاسو ورته اړتیا لری ډیر معلومات د پیسو د مشورتي خدماتو ویب پاڼو کې شتون لري.

ډیری خلک د ملکیت لټون د ملکیت د آنلاین ساینټونو یا د ملکیت د ځای ایجنټانو له لارې پیل کوي. ډیری ملکیتونه مجازی سفرونه وړاندې کوي چې تاسو سره مرسته کولای شي د ملکیت په اړه مناسب نظر ترلاسه کړئ چې آیا ملکیت ستاسو لپاره سم دی، او تاسو کولای شئ د هغه د دقیق او له نږدې لیدلو لپاره شخصاً له هغه څخه لیدنه وکړئ. کله چې پریکړه کوئ چې کور ستاسو اړتیاوې پوره کوي تاسو باید مختلف معیارونه په پام کې ونیسئ: پدې کې د خوب د خونو شمیر، موقعیت، د ترانسپورت شبکې، محلي ښوونځي، او دا چې آیا ملکیت نوی جوړ دی یا زوړ دی. نوي جوړ شوي ملکیتونو کیدی شي جذابي وي ځکه چې دا به پاک او کم مصرف وي، خو دا به د ورته اندازې دوهم لاس یا زوړ کور څخه خورا ارزښتناک وي.

کله چې ملکیت پیرودل په پام کې نیسی، دا واقعا مهم دی چې تاسو پوه شئ چې آیا ملکیت آزاد (فري هولډ) ملکیت دی یا اجاره یي (لیس هولډ) ملکیت دی. د آزاد ملکیت مالکیت د ځمکې او ودانۍ د بشپړ مالکیت په معنا دی. یو اجاره یي ملکیت په دې معنا دی چې تاسو یواځې د ټاکلي مودې او کلونو لپاره د هغې مالکیت لرئ. تاسو حق لرئ په هغه ملکیت کې ژوند وکړئ، مگر تاسو به اړتیا ولرئ چې د اجارې په شرایطو کې وضع شوي مقررات تعقیب کړئ؛ کوم چې ډیری وختونه پدې معنا دي چې تاسو په هر ډول بدلونونو کې محدود یاست. تاسو ممکن د اجارې په جریان کې د اجارې مالک ته د ځمکې کرایه او د خدماتو لگښتونه هم تادیه کړئ. فلیټونه اکثرا اجاره یي دي، مگر کورونه هم کیدی شي اجاره یي وي. د اجارې اوږدوالی به په تړون کې مشخص شي، مگر تاسو باید د املاکو له اجنټ څخه وپوښتئ چې څومره موده په اجاره کې پاتې ده او د وړاندیز کولو دمخه تاسو باید دا معلومات ترلاسه کړئ. هرڅومره چې د اجارې اوږدوالی لږ وي، د ملکیت ارزښت به اغیزمن شي، په ځانګړي توګه که د ۸۰ کلونو څخه کم وي؛ ډیری پور ورکونکي د ملکیتونو پور ورکولو کې زړه نا زړه وي چې د اجارې وخت له ۸۰ کلونو څخه لږ پاتې وي. لاندینی لارښود د اجاره یي ملکیت کورونو په اړه ډیر معلومات لري:

[: https://www.gov.uk/government/publications/how-to-lease](https://www.gov.uk/government/publications/how-to-lease)

کله چې تاسو یو کور ومومئ چې ستاسو لپاره مناسب وي، نو تاسو به اړتیا ولرئ پیرودونکي ته د ملکیت پیروولو وړاندیز وکړئ. دا یو لوی ګام دی، او تاسو باید د چمتو کیدو د مخه د وړاندیز کولو لپاره فشار احساس نکړئ. دوهم لید اکثرا ګټور وي کله چې پریکړه کوئ چې آیا دا ستاسو لپاره سم کور دی.

تاسو اړتیا نلرئ د ملکیت لپاره د پلورونکي د غوښتنې بیعه وړاندې کړئ - دا بیعه د خبرو اترو پروسه ده او تاسو کولای شئ ټیټ یا لوړ وړاندیز وکړئ. د املاکو اجنټ قانوناً مکلف دی چې پلورونکي ته ټول وړاندیزونه ورسوي او پلورونکي مکلف نه دی چې مقدار ته له پاملرنې پرته کوم وړاندیز ومني.

د وړاندیز کولو وروسته چې د پلورونکي لخوا ومنل شو، تاسو به اړتیا ولرئ یو قانوني استازي ونیسئ څوک چې د قانوني چیکونو په ترسره کولو او ستاسو د نوي ملکیت د انتقال د قانوني کار په بشپړولو کې کلیدي رول لوبوي. تاسو باید د دې قانوني استازي په اړه خپل د ملکیت اجنټ ته احوال ورکړئ، او تاسو باید د املاکو اجنټ څخه د پلور یادداشت ترلاسه کړئ چې ستاسو د وړاندیز یا آفر عمده مطالب په لیکلي بڼه کې وړاندې کوي. تاسو به اړتیا ولرئ د پور ورکونکي سره د مارګیج لپاره یو پوره غوښتنلیک بشپړ کړئ چې تاسو یې د کارولو پریکړه کوئ؛ یا که تاسو د مارګیج دلال ښکیل کړئ دوی به وکولای شي دا ستاسو په استازیتوب ترسره کړي. تاسو باید د احتمالي نوي ملکیت سروی په کلکه په پام کې ونیسئ مخکې لدې چې قراردادونه تبادله شي. دا به تاسو ته مشوره درکړي چې په ملکیت اړین سمډلاسه او په راتلونکي کې لوی او کوچني د ترمیم کارونه کوم دي.

ستاسو د وړاندیز له منل کیدو څخه څو ورځې وروسته، له خپل قانوني استازي څخه په دې اړه وپوښتئ چې پلورونکي خپل قانوني استازي ته لارښوونه کړې او د پیروولو کار مخکې روان دی. کیدی شي د کور پیرودل یوه اوږده پروسه وي؛ که څه هم وختونه توپیر لري، خو شاوخوا دولس اونۍ وخت به ونیسي. د ملکیت پلور ډیری وختونه په مربوط ملکیتي سلسلو کې ترسره کېږي چې ډیری معاملې په یوه وخت کې ترسره کېږي.

یو شفاهي وړاندیز باندې هر وخت کې کیدای شي خبرې او اترې وشي تر څو چې تړونونه نه یې تبادله شوي، مگر تاسو باید د خبرو اترو دمخه په دقت سره فکر وکړئ او یوازې هغه وخت خبرو اترو په ترڅ کې بدلون راولئ کله چې بدلون توجیه کیدی شي؛ د مثال په توګه، که د کور سروی د پام وړ مسئلې په ګوته کړي وي. د بیا خبرو او د وړاندیز خپرلو هڅې کله چې د پلورولو د بشپړ وخت نږدې وي کیدی شي د ځنډ لامل شي او یا هم د پلورلو د ساقطیدو خطر په کې واقع شي.

کله چې تاسو د پلورونکي سره تړونونه تبادله کړل او بېشکي (ډیپازیت) مو ورکړل، نو تاسو د ملکیت د پیروولو لپاره قانوني اړونده ژمنې ته داخل شوی. که تاسو تر تبادلي وروسته له ژمنې څخه لاس واخلي، نو تاسو ممکن خپله پېشکي له لاسه ورکړئ او ممکن د نورو زیانونو لپاره پلورونکي ته تلافی ورکړئ. په تبادله کې، تاسو به د پلورونکي سره د تکمیل نیټه هم تابدید کړئ، ډیری وختونه شاوخوا ۲-۴ اونۍ وروسته (که څه هم دوی کېدی شي په عین وخت کې پېښ شي).

تاسو باید په پام کې ونیسئ چې څنگه به خپل شیان خپل نوي کور ته لېږدوئ. که تاسو غواړئ د مسلکي لېږد شرکت په توسه یې ولېږدوئ، نو د امکان تر بریده د خپل لېږد د نیټې په اړه هغوي خبر کړئ.

تکمیل هغه وخت پېښیږي کله چې ستاسو قانوني استازي پاتې پیسې د پلورونکي استازي ته ولېږدوي او تاسو د ملکیت مالکیت واخلي. کیلیانې معمولا د غرمې په شاوخوا کې د بشپړیدو د نیټې په ورځ سپارل کېږي؛ پدې وخت کې تاسو کولای شئ خپل نوي ملکیت ته لار شئ یا په هغې کې کار پیل کړئ.

This publication was withdrawn on 6 November 2023

ضمیمه ب: په بریتانیا کې د ماشومانو لپاره د ښوونځي د ځای ترلاسه کولو لپاره معلومات

مقدمه

که تاسو په انګلستان کې اوسېږئ او ۵ کلن تر ۱۶ کالو ښکته ماشوم لرئ تاسو اړ یاست چې باوري کړئ چې دوی د بشپړ وخت تعلیم ترلاسه کوي. دا کیدی شي یو د دغو نه وی:

- په دولتي تمویل شوي ښوونځي کې، چې نشي کولای ستاسې څخه ستاسې د ماشوم د تعلیم لپاره پېسې واخلي؛
- په یوه خپلواکه ښوونځي کې (چې د ځانګړي یا شخصي ښوونځي په نوم هم بلل کېږي)، چې عموماً به ستاسو څخه ستاسې د ماشوم د تعلیم لپاره پېسې واخلي؛ یا
- تاسو کولای شئ خپل ماشوم لپاره په کور کې ښوونه او روزنه غوره کړئ.

ماشومان به د معمول سره سم د سپټمبر په میاشت کې د دوی څلورمې کلېزې وروسته د پوره وخت ښوونځي ته ځي مګر تاسو اختیار لرئ چې سمدلاسه ستاسو د ماشوم تر ۵ کلنۍ وروسته د ټرم^۲ (مودې) تر پیله پورې لنډمهال ځای ورته غوره کړئ. په متبادله توګه، تاسو غوښتنه کولای شئ چې ستاسو ماشوم به د ۵ کلېزې وروسته د ټرم له پیل څخه ښوونځي ته ځي.

همدا راز ځینې ښوونځي به د ۱۶-۱۸ کالو ځوانانو لپاره تعلیم چمتو کړي. دا ځوانان هم کولای شي د شپږم فارم کالجونو ته غوښتنلیک ورکړي - چې په معمول ډول د ۱۶-۱۹ کلونو ځوانانو لپاره تعلیم وړاندې کوي - یا د تکميلي زده کړو کالجونو ته چې کولای شي د ۱۶ کالو څخه پورته عمر لرونکو ته زده کړې چمتو کړي (او په استثنايي توګه د دې عمر لاندې ځېنو ماشومانو لپاره).

دا یادداشت زیاتره تاسو ته توصیه کوي چې څنګه کولای شئ په انګلستان کې د دولتي تمویل شوي ښوونځي لپاره درخواست اقدام وکړئ.

لارښوونه

مور [دلته](#) د انګلیسي ښوونځي د داخلي د پروسې په اړه والدینو ته معلومات چمتو کوي.

مور [دلته](#) د انګلستان ښوونځیو ته د لاسرسي لپاره بریتانیا ته د داخلیدو په هکله د بهرنیو ملیتونو ماشومانو د حقونو په اړه معلومات چمتو کړي.

که تاسو په سکاټلینډ یا ویلز کې میشت یاست، دا لارښودونه د دوی ویب پاڼو ته لښکونه چمتو کوي.

تاسو نشئ کولای په عادي ډول د دولتي تمویل شوي ښوونځي کې د ځایونو لپاره د پام وړ نېټې څخه مخکې غوښتنه وکړئ چې ځای ونیسئ. استثناوې د "همغري شوي" داخلو لپاره دي چې د ښوونځي اړوند کال پورې د "اړوند عمر ګروپ" کې د داخلي لپاره شامل دي - معمولاً په هرکلی کال (ریسیپشن) او ۷ کلن ته (لاندې او لارښود [دلته](#) وګورئ).

که تاسو په بریتانیا کې اوسېږئ تاسو د خپلو ماشومانو لپاره دولتي تمویل شوي ښوونځي ته د لاسرسي حق لرئ. تاسو باید په عادي توګه، د بریتانیا اوسیدونکي اوسئ مخکې لدې چې تاسو د ښوونځي ځای لپاره غوښتنه وکړئ. تاسو کولای شئ د لیرد دمخه د ښوونځي ځای لپاره غوښتنه وکړئ، مګر دا ځای به په نورمال ډول تاسو ته په هیواد کې د اوسیدلو څخه مخکې نه اختصاصیږي.

د داخلي همغږی شوی پروسه.

د سیمه ییز چارواکي ('LA') لخوا چیرته چې تاسو اوسېږئ د "داخلي همغږی" په نوم پروسه شتون لري. تاسو کولای شئ خپل ځایي LA [دلته](#) ومومئ.

^۲ ټرمونه (مودې): د ښوونځي کال په نورمال ډول په ۳ ویشل شوی. که څه هم نېټې ممکن له یوې سیمې څخه بلې سیمې ته توپیر ولري، د مني موده به د اګست له ۳۱ وروسته، د پسرلي موده د دسمبر ۳۱ وروسته او سمر ټرم (د دوبي موده) د ۳۱ مارچ څخه وروسته پیلېږي. په هره موده کې په نورماله توګه یوه نیمه لنډمهاله وقفه وي او د مودو ترمنځ اوږدې وقفې وي. تر ټولو اوږدې وقفې د دوبي په پای کې د دوبي د پای او د ښوونځي د راتلونکي تعلیمي کال د پیل په مینځ کې شاوخوا ۶ اونۍ وي.

همغري شوې پروسه به هغه وخت پلي شي کله چې تاسو د راتلونکي سپتمبر لپاره د خپل ماشوم لپاره د "داخلي³ لپاره د اړوند عمر گروپ" کې د ځای په لټه کې ياست.

د عمر اړوند گروپونه په نورمال ډول هرکلی (رسپشن) (د هغه ماشومانو لپاره چې د راتلونکي سپتمبر په مياشت کې به ۴ کلن شي) يا اوم کال (د هغوماشومانو لپاره چې د راتلونکي سپتمبر په مياشت کې به ۱۱ کلن شي) دي.

تاسو د کور ځايي چارواکو ته د عامه غوښتنلیک فارم کې ځايونو لپاره غوښتنه کوئ چې دا به د دې ويب پاڼې په "ښوونځي کې داخله" school admissions يا "ښوونځي" schools برخو کې خپاره کړي. تاسو کولای شئ په ښوونځي کې لټولئ. ۳ انتخابونه په فورمه کې تنظيم کړئ او خپلو ځايي چارواکو او نورو ځايي چارواکو ته د ښوونځيو لپاره غوښتنه وکړئ. تاسو کولای شئ د کوم ښوونځي لپاره لومړيتوب څرگند کړئ مگر په عموم کې، ستاسو کور ته نږدې ښوونځي وي، دا ښه چانس دی چې تاسو ته هلته د ځای وړاندیز وشي. په هرصورت، دا د هر ښوونځي سره مسله نده ځکه چې دا به د داخلي د چارواکو د داخلي په تنظيم پورې اړه ولري. په انټرنېټ کې د ښوونځي لټول او د دې خپاره شوي داخلي تنظيم ته کتنه بايد تاسو ته يوه نښه يا اشاره درکړي چې ايا ستاسو ماشوم ته به د ځای وړاندیز وشي.

تاسو ته به ستاسو د کور سيمه ايز چارواکو لخوا ستاسو د تر ټولو د لوړ ترجيح وړاندیز کيږي. که تاسو ته ستاسو د هيڅ ډول غوره توب وړاندیز ونه شي، تاسو ته به د يو بدیل ښوونځي وړاندیز وشي چې خالي ځايونه لري.

په راتلونکي سپتمبر کې د داخلي لپاره د غوښتنلیکونو سپارلو د پای نيټې دي:

- ثانوي - ۳۱ اکتوبر؛
- ابتدائی - د جنوري ۱۵.

د ملي وړاندیز نيټې په لاندې ډول دي:

- ثانوي - ۱ مارچ؛
- ابتدائی - د اپريل ۱۶.

همغري شوې پروسه، د ځايي چارواکو په ملتيا د پورتي کال گروپونو کې ځايونه وړاندیز کوي، د اگست تر ۳۱ پورې د ناوخته غوښتونکو او هغو کسانو لپاره دوام لري چې پورتي نيټې کې د هغه د غوره ښوونځي وړاندیز ورته نشي کېدلی.

د پورتي مهالویش د چوکاټ څخه بهر غوښتنلیکونه - 'په کال کې دننه' داخلي.

د افغانستان د کورنيو څخه ډيری غوښتنلیکونه، لټولئ په انگلستان کې د هغوی په لومړي کال کې، احتمال لري هغه وي چې ورته 'په کال کې دننه' داخلي ويل کيږي.

په کال کې د ننه داخله عبارت ده له:

- د ښوونځي کال له پيل وروسته د اړونده عمر گروپ لپاره غوښتنلیک (په نورمال ډول هرکلی (رسپشن) او ۷ صنف)؛ يا
- د بل هر کال گروپ لپاره غوښتنلیک په هر وخت.

که څه هم ځينې ښوونځي به د کال په اوږدو کې ځايونه ولري، ستاسو د ښوونځي انتخاب شايد د دې حقيقت له مخې محدود وي چې ځينې خورا مشهور ښوونځي به ډک وي چې کله تاسو د کال دننه ځای لپاره غوښتنه کوئ.

تاسو کولای شئ په ښوونځيو کې د ځای د شتون په اړه معلومات له محلي چارواکو څخه کوم ځای کې چې ښوونځي واقع دی لاس ته راوړئ.

تاسو به معمولا د ښوونځي د داخلي ادارې ته د يو کال ځای لپاره نېغ په نېغه عريضه يا درخواست وکړئ. په دې اړه مشوره چې په يوه ښوونځي کې د داخلي لپاره به واکمن څوک وي د دې ضميمې په پای کې راوړل شوی. د داخلي اداره به يا

³ د ښوونځي لپاره د داخلي عادي کال گروپ، معمولا د دې تر ټولو نيټې کال ډله ده. د عمر تر ټولو عام تړاو ډيربيطې ډلي هرکلی (رسپشن) او ۷ کلن دي.

د ښوونځي د ويب پاڼې له لارې د اړيکې وړ وي يا د هغو ښوونځيو په صورت کې چې د ټولني لخوا يا په داوطلبانه ډول کنټرولېږي، تاسو کولای شئ له ځايي چارواکو سره اړيکه ونيسئ.

د ځيني ځايي چارواکو په ساحو کې، ځايي چارواکي به د ځايونو لپاره په کال کې دننه د ټولو غوښتنليکونو چارې به مخې ته يوسي. په دې اړه چې ستاسو په سيمه کې کوم سيستم پلي کېږي د خپلو ځايي چارواکي سره وغږيږئ.

يو توپير چې تاسو به يې ووينئ هغه دا دی، حتی چېرې چې ځايي چارواکي د ښوونځيو لپاره په کال کې دننه غوښتنليکونه همغږي کوي، که تاسو غواړئ د خپل ځايي چارواکي له ساحې څخه بهر د ښوونځي لپاره غوښتنه وکړئ، نو تاسو بايد مستقيماً گاونډيو ځايي چارواکو ته، يا ښوونځي ته غوښتنليک ورکړئ، دا پدې پورې اړه لري چې کوم سيستم په دې ساحه کې په کال کې دننه ځايونو د تخصيص لپاره عملي کېږي.

ځايونه څنگه تخصيص کېږي؟

هر ښوونځي کې محدود ځايونه شتون لري. د دې تعين د ښوونځي د داخلي د ادارې لخوا د داخلي په پاليسۍ کې کېږي. که چېرې د موجوده ځايونو څخه ډير غوښتونکي شتون ولري، ښوونځي بايد خپاره شوي داخلي انتظامات پلي کړي ترڅو دا مالومه کړي چې څوک داخل شوي. دلته او دلته د داخلي د پاليسۍ يو څو مثالونه شته دي.

د داخلي چارواکي د ځای وړاندیز کولو دمخه څه غوښتنه کولای شي.

د ښوونځي د داخلي چارواکي ممکن ستاسو غوښتنليک سره ستاسو د آدرس د شواهدو غوښتنه وکړي. دا مهم دی ځکه چې ځيني ښوونځي د ورسره نښتې او څېرمه ساحې سيستم عملي کوي (هغو ماشومانو ته د داخلي لپاره لومړيتوب ورکوي چې ښوونځي ته څېرمه ژوند کوي) او که چېرې دوه ماشومان د داخلي لپاره مساوي شرايط ولري او د داخلي ځای يو پاتې وي، بيا له کور څخه تر ښوونځي پورې فاصله هم اکثره د لومړني غوراوي په توگه کارول کېږي تر څو دا مالومه کړي چې کوم يو ته د داخلي وړاندیز وشي.

هغه ښوونځي چې مذهبي لقب لري ممکن ماشومانو ته د هغوی مذهب څخه د داخلي لپاره لومړيتوب ورکړي. د دې ښوونځيو لپاره د داخلي چارواکي ممکن تاسو څخه غوښتنه وکړي چې د اضافي غوښتنليک فورمه ډکه کړئ تر څو دا مالومه کړي چې آیا تاسو د دوی د باور د معيارونو پلي کولو لپاره د عقيدتي ډلې يا د اړوند گروپ غړي ياست. د باور غړيتوب او عمل عمومي تدابير په عقیده کې بېټيزم دي (چې په عام ډول د رومن کاتولیک مکتبونو کې کارول کېږي) يا په کلیسا، معبد، جومات يا عبادت ځای کې حاضریدل - د ښوونځي په عقيدتي سيستم پورې اړه لري.

د داخلي اداره نه شي کولای د داخلي د پروسې په جريان کې د ماشوم يا کورنۍ په اړه شخصي معلومات، د ماشوم د ښوونځي اسناد، له تاسو وغواړي. د دې قواعدو يوازینی استثنا هغه موارد دي چې ماشوم د محلي چارواکو⁴ لخوا تر مراقبت لاندې نېول وي، يا مخکې تر مراقبت لاندې نېول شوی وي - دا ماشومان په ښوونځي کې د داخلي لپاره له لور لومړيتوب څخه برخمن کېږي - که کورنۍ يې اړوند دين تعقيبوي يا د اړوند مذهبي گروپ غړيتوب وي يا نه، د مذهبي سيستم ښوونځي ته د داخلي لپاره يا که ماشوم د زده کوونکي مالي مرستې⁵ لپاره وړ وي يا نه، که ښوونځي ورته ماشومانو ته د داخلي لپاره لومړيتوب ورکړي.

که چې د ځای وړاندیز وشي، ښوونځي کیدی شي ستاسو د ماشوم د زيرون د نيتي د شواهدو غوښتنه وکړي.

څه بايد وکړئ که تاسو هغه ښوونځي چې تاسو يې غواړئ ترلاسه نه کړئ

کیدی شي تاسو ته ستاسو په غوره شوي ښوونځي کې د ځای وړاندیز ونه شي.

⁴ په انگلستان کې د "ماشومانو ته پاملرنه" اصطلاح د ماشومانو ۱۹۸۹ قانون لاندې تعريف شوی. يو ماشوم د ځايي چارواکي په مراقبت کې وي که چېرې هغه د دوی په پاملرنه کې وي يا د چارواکو لخوا له ۲۴ ساعتونو څخه د زيات وخت لپاره ورته ځای (د مثال په توگه د ماشومانو کور) د پاملرنې لاندې ماشومانو لپاره) برابر شوی وي.

⁵ ځيني بېوزله ماشومان (ښوونځيو ته) د زده کوونکو لپاره مالي مرستې راجلبوي او ځيني ښوونځي غوره گڼي چې دوی ته د داخلي لپاره لور لومړيتوب ورکړي. تاسو پدې پانه کې د سکروول کولو په واسطه کولای شئ وگورئ چې کوم ماشومان وړ دي:

<https://www.gov.uk/government/publications/pupil-premium/pupil-premium>

که تاسو ته په ښوونځي کې د داخلي لپاره د ځای وړاندیز و نشو، د داخلي ادارې څخه وغواړئ چې ستاسو ماشوم د ښوونځي په انتظار لیست کې ځای په ځای کړي که چېرې پدې وخت کې د انتظار لیست شتون ولري. د انتظار لیستونه د نېټې د ترتیب پر ځای د ښوونځي لخوا د چاپ خپرو شوو داخلي ترتیباتو سره سم تنظیمیږي. دا پدې معنا ده چې ستاسو ماشوم کولای شي د وخت په اوږدو کې د انتظار په لیست کې پورته یا ښکته لاړ شي.

تاسو کولای شئ د خپل ماشوم لپاره د ځای د وړاندیز د هر ډول انکار په وړاندې اعتراض (اپیل) هم وکړئ. هر کله چې تاسو ته له کوم ځای څخه انکار شوی وي، د ښوونځي لپاره د داخلي اداره باید د اپیل وړاندیز وکړي. د اعتراض داوړېدو ډله (اپیل پینل) له ښوونځي څخه جلا یا خپلواک دی. د غوښتنې پروسې په اړه د والدینو لپاره لارښود [دلته](#) واضح شوی. تاسو کولای شئ له یو چا څخه غوښتنه وکړئ چې په استیناف کې ستاسو استازیتوب وکړي یا تاسو پخپله قضیه وړاندې یوسئ. اپیل به په دې غور وکړي چې آیا د داخلي اداره ستاسو د ماشوم د ځای ردولو په اړه سمه وه او آیا ستاسو دلایل د هغه ځای د اړتیا لپاره د داخلي د چارواکو لخوا ردولو له دلایلو ډیر دي.

د اپیل لپاره بېلابېلې پروسې د کویډ-۱۹ نړیوالې وبا په ترڅ کې شتون لري. په عمومي توګه استینافونه به حضورې نه بلکه کیدی شي په مجازي ډول وي. په دې اړه مشورې [دلته](#) ورکړل شوې دي.

د ښوونځي غوره کول

ډیری سرچینې شتون لري چې والدین کولای شي هغوی وکاروي چې د ښوونځي په غوره کولو ورسره مرسته وکړي.

تاسو کولای شئ د [ښوونځیو په اړه معلومات ترلاسه کړئ](#) په کلک کولو سره خپل کور ته نږدې ښوونځي ومومئ. تاسو کولای شئ خپله پلټنه د خپل آدرس څخه د فاصلې او د ښوونځي د ډول له نظره چن یا فلټر کړئ.

د هرې سیمې ځایي چارواکي په خپل ویب پاڼه کې د سیمې د ټولو ښوونځیو په لیست کولو د داخلي لارښود هم خپروي. [دلته](#) او [دلته](#) یو څو مثالونه شتون لري.

د [ښوونځیو د کړنو د پرتله کولو ویب سایته](#) په مراجعه کولو، کیدی شي ستاسو د غوره شویو ښوونځیو د کړنو د پرتله کولو لپاره ګټور وي. د پرمختګ د میزان ۸ نمرې، د ماشومانو پرمختګ په ۸ مضمونونو کې، ثانوي ښوونځي ته د داخلېدو او فارغېدو په اوږدو کې اندازه ګیري کوي. په لوستلو، لیکلو او ریاضي کې د پرمختګ نمره د لومړني ښوونځیو لپاره ورته اندازه او معیار ده.

که تاسو غواړئ پدې اړه نور جزئیات وګورئ، نو خورا نوي ښوونځي به نور د آفستېډ تفتیش په راپور کې وړاندې شي، او تاسو به په [دې ویب پاڼه](#) کې لټولی شئ.

شپږم فارم (سیکست فارم) کې د ځای لپاره غوښتنه کول

د شپږم فارم زده کړه په عمومي ډول د ۱۶ کلنۍ عمر او له دې څخه پورته عمر لرونکو ځوانانو/پېغلو لخوا ترسره کېږي.

۱۶ کلنۍ څخه وروسته زده کړې به دغه وړاندې کوي:

- ځینې ښوونځي،
- شپږم فارم کالجونه؛ یا
- د نورو زده کړو کالجونه.

د ملي شغلي خدمت (نشنل کیریر سروس) یوه [ویب پاڼه](#) ستاسو خدمت ته وړاندې کوي چې د ۱۶ کلنۍ وروسته کوم کورسونه د بېلا بېلو ښوونځیو او کالجونو لخوا وړاندې کېږي.

ځایي چارواکي په ندرت سره د ښوونځیو لپاره د شپږم فارم ځایونو (لکه د ۱۶ کلونو عمر لرونکو خو د ۱۹ کلونو څخه کم عمر ځوانانو لپاره ځایونو) په تخصیص کې مستقیم رول لوبوي. په هر صورت، ځینې ځایي چارواکي به والدینو ته د دوی په شپږم فارمونو کې د خالي ځایونو په اړه مشوره ورکړي. نو تاسو کولای شئ د خپل ځایي چارواکي سره اړیکه ونیسئ ترڅو هغوی سره په دې اړه وغږیږئ چې چیرې خالي ځایونه شتون لري.

د 'ښوونځيو په اړه معلومات ترلاسه کړئ' ويب پاڼه به تاسو ته وښيي چې کوم ځايي ښوونځي د ۱۶-۱۸ کلونو عمر لرونکو ځوانانو لپاره کورسونه چمتو کوي. تاسو بايد بيا د دوی ويب پاڼو کې د غوښتنليک څرنگوالي او غوښتنليکونو لپاره ټاکلې نېټې وپلټئ.

ډيری ځايونه به د ښوونځي کال د پيل کيدو دمخه تخصيص شي. او دا په نورمال ډول د شپږم فارم په کالجونو هم تطبيقیږي مگر د نورې زده کړې ځايي کالجونه امکان لري د کال په اوږدو کې ځای وړاندې کړي، او دا د کورس موجودیت پورې هم اړه لري.

د دولت لخوا د تمویل شوو ښوونځيو ډولونه

په انگلستان کې د دولتي تمویل شوو ښوونځيو پراخه لړۍ شتون لري. هغه څه چې په دې ټولو کې مشترک دي دا دي چې دوی به ستاسو ماشومانو لپاره پراخه او متوازنې زده کړې وړاندې کړي، که څه هم د پوهنتون تخنیکي کالجونه (UTCs) او ستوډيو ښوونځي (د عملي زده کړې ښوونځي)، په ځانگړي توگه د ۱۴ کلن او پورته کلونو ماشومانو لپاره، به ډيرې حرفوي زده کړې وړاندې کړي.

د گرامر ۱۶۳ ښوونځي به د تر ټولو علمي پلوه وړ ماشومانو ته هدمندې زده کړې وړاندې کړي. ستاسو ماشومان به د داخلي ته پام کې نيولو لپاره د انتخاب ازموينې ته اړتيا ولري. دا د هر ښوونځي لپاره د هماغه د داخلي د مسئولينو، يا ځايي چارواکو لخوا اداره کېږي. هره سيمه گرامر ښوونځی نه لري.

د ثانوي ښوونځي خورا عام ډول (کابو ۳۲۰۰ کمپريهنسيو (جامع او پراخه) دي. دوی د ټولو وړتياو ماشومانو ته روزنه ورکوي. هر يو (د ۱۷۰۰۰ څخه لږ کم) لومړني ښوونځي د ټولو وړتياو ماشومانو ته روزنه ورکوي.

ځينې ښوونځي کېدای شي مذهبي لقب ولري او ممکن دوی د عقيدې پر بنا ماشومانو ته به د نورو ماشومانو په پرتله د داخلي لپاره لومړيتوب ورکړي. تاسو به اړتيا ولرئ د دوی ويب پاڼې وگورئ.

د ښوونځي د داخلي چارواکي.

پداسې حال کې چې د هرکلی (رسيپشن) او ۷م کال (صنف) لپاره د داخلي غوښتنليکونه د بنديدو د نېټې په وخت داخل وي شوي ځايي چارواکو ته ورکول کېږي، په کال کې دننه غوښتنليکونه بايد په ډيری برخو کې مستقيماً د داخلي چارواکو ته ورکړل شي. دا لاندې دي:

د ښوونځي ډول	د داخلي چارواکي
ټولنيز ښوونځی (له ۶۰۰۰ ښوونځيو څخه ډير)	ځايي چارواکي، د اړيکې تفصيلات د دوی په ويب پاڼه کې.
فاؤنډيشن ښوونځی (له ۷۰۰ څخه ډير ښوونځي)	واکمن هيئت، د ښوونځي په ويب پاڼه کې د اړيکو تفصيلات
په رضاکاره توگه کنټرول شوی ښوونځی (له ۱۷۰۰ څخه ډير ښوونځي)	ځايي چارواکي، د اړيکې تفصيلات د دوی په ويب پاڼه کې.
په رضاکاره توگه مرسته شوی ښوونځی (کابو ۳۰۰۰ ښوونځي)	واکمن هيئت، د ښوونځي په ويب پاڼه کې د اړيکو تفصيلات
د اکاډمي ښوونځی (له ۸۰۰۰ ښوونځيو څخه ډير)	اکاډمي ترسټ، د ښوونځي ويب پاڼه کې د اړيکو تفصيلات
ورپا ښوونځي (له ۴۰۰ ډير ښوونځي)	اکاډمي ترسټ، د ښوونځي ويب پاڼه کې د اړيکو تفصيلات
ستوډيو ښوونځی (له ۲۰۰ څخه ډير ښوونځي)	اکاډمي ترسټ، د ښوونځي ويب پاڼه کې د اړيکو تفصيلات
UTC (شاوخوا ۵۰ ښوونځي)	اکاډمي ترسټ، د ښوونځي ويب پاڼه کې د اړيکو تفصيلات